

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXXIV. ÉVFOLYAM 5. SZÁM 1989. MÁJUS ÁRA: 3 FORINT

Nagycsaládosoknak...

Újabb kedvezmény

Szakszervezetünk elnöksége az április 27-i ülésen tárgyalta a nagycsaládos és a gyermeküket egyedül nevelő dolgozók segélyezési feltételeinek módosítását, valamint a különböző üdültetési kedvezményeket.

A nagycsaládos segély célja a három és az annál több gyermeket, valamint a gyermeküket egyedül nevelő dolgozók anyagi gondjainak enyhítése, a gyermekek nevelési költségeinek csökkentése.

Az elmúlt két évben a következő segélyeket fizették ki a családoknak:

1987-ben 11 507 000 forintot 28 764 gyermekre,

1988-ban 10 569 000 forintot 26 422 gyermek után.

A feltételrendszer módosítását az indokolta, hogy 1988-ban bevezették a személyi jövedelemadót, ezzel összefüggésben a kereseteket bruttóították, emelkedtek a jövedelmek, és emelték a családi pótlékot is. A segély feltételként eddig meghatározott egy főre jutó családi jövedelem felső határát jelentő 3000 forint tehát már nem volt reális, egyre többen túlhaladták azt, és így kiszorultak a segélyezett köréből. A másik fő indok, hogy egyre nehezebbé vált a családok megélhetése, számosan küzdenek napi megélhetési gondokkal, ezért szükséges a szervezett segítség.

Döntsön a tszb!

A segély rendszerének módosítása során az elnökséget az a cél vezérelte, hogy ne merev központi szabályozással határozza meg a feltételeket, hanem annak kidolgozását bízva a helyi körülményeket legjobban ismerő területi szakszervezeti bizottságokra, illetve az alapszervezetekre.

Ezért a rászorultság, a szociális helyzet és a családi körülmények alapján a tszb-k, illetőleg az elnökséghez tartozó budapesti postaszerveknél az szb-k döntsenek a segélyezett köréről, a nagycsaládos, a gyermeküket egyedül nevelő és a kétgyermekes családok vonatkozásában. Határozzák meg a segély feltételrendszerét, és döntsenek a segélyek nagyságáról is. Ezzel a lehetőséggel a szakszervezeti szervek önállóságát kívánjuk növelni a döntések meghozatalában.

Az elnökség csupán két feltételt szabályozott központilag:

- a gyermekekénti segély 500 forintnál kevesebb nem lehet, több természetesen igen;

- a családban az egy főre jutó jövedelemhatárt legalább 4000 forintban határozzák meg. Ettől felfelé való eltérés szintén a szakszervezeti testület hatásköre.

Az átlagkereset kiszámítását úgy kell értelmezni, hogy a személyi jövedelemadóval és nyugdíjárulékkel csökkentett előző évi keresetet kell figyelembe venni. Az átlagkereset mellett azonban jövedelemként számításba kell venni például a családi pótlékot, a gyermektartásdíjat, az árvaellátást, az özevgyi nyugdíjat, a táppénzt és a járadékot, valamint a külön munkából származó azon jövedelmeket is, amelyek után személyi jövedelemadót kell fizetni.

Az újonnan szabályozott segély kifizetésének pénzügyi forrása továbbra is a posta jóléti-szociális kerete, amelynek e célra történő felhasználása a szakszervezeti szerv döntési jogkörébe tartozik. A döntés előtt azonban szükséges, hogy a határozattervezetről kikérjék a gazdasági vezetők előzetes véleményét. A segélyeket az 1989. évre a szociálpolitikai tervben jóváhagyott keretösszeg terhére kell kifizetni.

A tagsággal megbeszélve

Az elnökség a végrehajtásra vonatkozóan úgy foglalt állást, hogy a területi szakszervezeti bizottságok az irányításuk alá tartozó alapszervezetek részére készítsenek részletes szabályozást, és azt vagy a soron következő tavaszi bizalmi üléstől, vagy ahol ez már megtörtént, ott alapszervi titkárokkal kibővített tszb-ülésen tárgyalják meg. A tagsággal történő előzetes konzultáció azonban sehol sem nélkülözhető.

Az elnökség közvetlen irányítása alá tartozó budapesti alapszervezetek a főbizalmiakkal, illetve bizalmiakkal kibővített szb-ülésen döntenek a tervezetről. A különböző szintű döntéseket úgy kell meghozni, hogy a segélyek kifizetése az iskolaév megkezdése előtt — lehetőleg augusztus hó közepéig — megtörténjen.

Ki kapjon kedvezményt?

A munkásállományú dolgozókat, a nagycsaládosokat, a gyermeküket egyedül nevelőket és a nyugdíjasokat — bizonyos feltételekkel — 1974 óta üdülési díjkedvezmény illeti meg. Az üdülési támogatás célja az, hogy a kedvezőtlen szociális helyzetben élők is részt vehessenek a kedvezményes üdültetésben.

A magasabb színvonalú kategóriába sorolt üdülőkhöz első sorban a fizikai dolgozókat, az egészségre ártalmas munkakö-

rökben foglalkoztatottakat, a több műszakban dolgozókat, a nagycsaládosokat és a gyermeküket egyedül nevelő dolgozókat kell beutalni.

A módosított feltételek alapján az üdültetési kedvezmény azokat a rászoruló fizikai dolgozókat, nagycsaládosokat, gyermeküket egyedül nevelőket és nyugdíjasokat illeti meg, akiknél az előző évi jövedelem alapján számított egy főre jutó családi jövedelem nem éri el a 4000 forintot. (Az egyedülálló nyugdíjasoknál az összeghatár 4500 forint.)

Az aktív dolgozóknál átlagkeresetként a nyugdíjárulékkel és a személyi jövedelemadóval csökkentett nettó keresetet kell figyelembe venni. Ezen fölül a jövedelemben be kell számítani minden olyan különmunkából származó keresetet is, amely után személyi jövedelemadót kell fizetni. A kereseteken kívül számításba kell venni a családi pótlékot, a gyermektartásdíjat, az árvaellátást, az özevgyi nyugdíjat, járadékot és a táppénzt is, hasonló számítási móddal, mint a nagycsaládosok segélyénél. Az összes jövedelmet osztani kell a család tagjainak számával.

Félpénzen

Mi az üdültetési kedvezmény lényege?

A feltételekkel rendelkező beutalt a III. kategóriába sorolt üdülőkre vonatkozó térítési díjat fizeti, a tényleges és a III. osztályú üdülőkre vonatkozó térítésszám különbségét az alapszervezetünk központilag megtéríti a szakszervezeti szervnek. A kedvezmény kiterjed a SZOT- és a központi jegyelosztású vállalati üdülőkre is. Példaként említjük meg, hogy ha egy kéthetes SZOT-beutalójegy térítési díja I/A kategóriájú üdülőben, a főszezonban egy főnek 1820 forint, a kedvezményben részesülő beutalt csupán 980 forintot fizet érte. Az I. osztályú vállalati üdülőben a kedvezményre jogosultnak 1400 forint helyett 784 forintot kell fizetnie.

A nagycsaládos és gyermeküket egyedül nevelő dolgozókat — jövedelmüktől függetlenül — további kedvezmények is megilletik, ők ugyanis a vállalati üdülőkhöz a gyermekeik után nem fizetnek térítési díjat, ezt a szakszervezet helyettük átvállalja. A módosított feltételekkel az üdülési kedvezményeket 1989. június 1-jétől kell alkalmazni. A részletes szabályozást addig minden szakszervezeti szerv kézhez kapja.

(Folytatás a 2. oldalon.)

KITÜNTETÉSEK

Kiemelkedő szakszervezeti és szakmai munkájuk elismeréseként május 1. alkalmából a Postások Szakszervezetének Elnöksége az alábbi kitüntetéseket adományozta.

Szakszervezeti Munkáért arany

fokozatú kitüntetést kapott: **Balikó István** szb-titkár (Vas Megyei Távközlési Üzem), **Bella János** szb-titkár (RTV soproni televízióállomás), **Háromszéki János** szb-elnök (TIG Belvárosi Távközlési Üzem), **Kardos Imre** tszb-tag (HTI Átviteltechnikai Gócézem, Kaposvár), **Király I. Lászlóné** tszb-tag (Szegedi Postaigazgatóság), **Ladányi Károly** tszb-nyugdíjasbizottsági tag (Budapesti Hírlaphivatal), **Molnár Ferencné** szb-titkár (Mezőtúr 1 postahivatal), **Munka Béla** tszb-titkár (Posta Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság), **Rácz Ferencné** kszb gazdasági felelős (Bátontytereny 1 postahivatal), **Szabó Vilmosné** szb gazdasági felelős (Hálózatépítő Üzem, Miskolc), **Szalay Sándor** szb-elnök (HPI Épület- és Gépkarbantartó Üzem), **Tóth József** kszb-titkár (Kaposvár 2 postahivatal).

Szakszervezeti Munkáért ezüst

fokozatú kitüntetést kapott: **Antal Pálné** bizalmi (Sátoraljaújhely postahivatal), **Cser István** politikai munkatárs (Postások Szakszervezete), **Fehér László** szb-titkár (Győr 2 postahivatal), **Fülöp József** szb-titkár (RTV Zavarvizsgáló Üzem, Debrecen), **Kovács Istvánné** szb gazdasági felelős (HPI Napilapfeldolgozó Üzem), **Maróti Tibor** tszb-tag (Posta Alközponti Üzem), **Meszlényi Ferenc** politikai munkatárs (Postások Szakszervezete), **Papp Dezső** szb-titkár (HTI Átviteltechnikai Gócézem, Debrecen), **Szarka Györgyné** szb üdülési és nőfelelős (Kocsér postahivatal), **Székelő Pálné** szb-titkár (Budapest 4 postahivatal), **Szöllősi Sándor** szb-titkár (Kisújszállás postahivatal), **Tímár Lajos** szb-titkár (Szegedi Postaigazgatóság).

Szakszervezeti Munkáért bronz

fokozatú kitüntetésben részesült: **Albertné Veress Zsuzsa** bizalmi (HTI Belföldi és Nemzetközi Távközlési Központ), **dr. Alföldi Gábor** bizalmi (Posta Járműtelep), **Ambros Andrásné** kszb-elnök (Szigetvár kszb), **Bakó Margit** szvb-elnök (Hajdúhadháztéglás 1 postahivatal), **Bálint Pál** bizalmi (Szabolcs-Szatmár Megyei Távközlési Üzem), **Bátorfi Katalin** kultúrfelelős (TIG Távközlési Tudakozó és Névsorszerkesztő Hivatal), **Bicskeiné Nagy Kinga** nő- és ifjúsági felelős (Kecskemét körzeti postahivatal), **Bikki Istváné** szvb-elnök (Posta Magasépítési Üzem), **Boros Rezsőné** szb-titkár (Budapesti Hírlaphivatal), **Botos Györgyné** szvb-elnök (Magyar Posta Központja), **Bucz Lászlóné** kszb-titkár (Balatonkenese üdülőtelep, postahivatal), **Budai Gizella** tt-elnök (Hírlap és Postaszállítási Igazgatóság), **Bukor Frigyesné** kszb gazdasági felelős (Szolnok körzeti postahivatal), **Csáki Károly** tszb-sportbizottsági tag (Miskolci Postaigazgatóság), **Dancsecs Tibor** tszb-tag (Vas Megyei Távközlési Üzem), **Darvai Sándorné** tszb-tag (HPI Színeslap-feldolgozó Üzem), **Dániel Rezsőné** főbizalmi-helyettes (HPI Mozgópósta Csomagfeldolgozó és Vámkövetítő Üzem), **Dombai Mihályné** tt-felelős (Gyöngyös 1 postahivatal), **Egry Gábor** szb-titkár (Győr-Sopron Megyei Távközlési Üzem), **Eszenyi Lászlóné** kszb gazdasági felelős (Kisvárdai körzeti postahivatal), **Farkas Istvánné** szvb-elnök (Kál, postahivatal), **Francia Istvánné** bizalmi (Posta Számítástechnikai és Elszámlolási Intézet), **Galkó Ferencné** szb-titkár (Magyar Filatélia Vállalat), **Gál Gyuláné** tszb-tag (Debreceni Postaigazgatóság), **Gergács Lajos** szb-titkár (Gépjárműszállítási Üzem, Sopron), **Gilicze Antalné** kultúrfelelős (Szeged 1 körzeti postahivatal), **Gorgyán Bálintné** szb gazdasági felelős (Szolnok Megyei Távközlési Üzem), **Harkai Szilveszter** bizalmi (Gépjárműszállítási Üzem, Szeged), **Hegedűs László** szb munkavédelmi felelős (Békés Megyei Távközlési

Üzem), **Hegyi Ferenc** szb-titkár (Szombathely 2 postahivatal), **Hoffer István** szb gazdasági felelős (RTV Jászberény, rádióállomás), **Horváth Árpád** főbizalmi (Posta Beruházó és Tervező Intézet), **Horváth Jánosné** szb közgazdasági felelős (Szekszárd 1 körzeti postahivatal), **Horváth Nándor** szvb-elnök (Sárbogárd 2 postahivatal), **Höss József** szb gazdasági felelős (RTV Solt Rádióállomás), **Ízer Jánosné** üdülési felelős (HPI Mozgópósta Csomagfeldolgozó és Vámkövetítő Üzem), **Juharos Dezső** bizalmi (Nyíregyháza 1 körzeti postahivatal), **Kajári Lászlóné** kszb-elnök (Sárosd, postahivatal), **Kalocsai István** munkavédelmi felelős (Budapest 114 postahivatal), **Karácsonyné Vágó Ágnes** szb gazdasági felelős (Hatvan 1 postahivatal), **Karsai Istvánné** szb-tag (HTI Átviteltechnikai Gócézem, Budapest), **Kádár Gábor** szb-titkár (TIG Krisztina Távközlési Üzem), **Kántor László** bizalmi (Sármellék, postahivatal), **Kelticska Attila** főbizalmi (Posta Építési Üzem), **Keszler Istvánné** szb gazdasági felelős (Gépjárműszállítási Üzem, Pécs), **ifj. Kiss Jánosné** bizalmi (Posta Szociális Hivatal), **Kiss Józsefné** szb közgazdasági felelős (Posta Anyag- és Értékcikk Hivatal), **Kiss Lászlóné** szb gazdasági felelős (Salgótarján 1 postahivatal), **Kiss Zsuzsanna** szb gazdasági felelős (BUVIG Tervező és Műszaki Nyilvántartó Iroda), **Kókai István** sport- és ifjúsági felelős (TIG Nyilvános Távközlési Üzem), **Kótai Andrásné** bizalmi (Budapest vidéki Postaigazgatóság), **Kovács László** üdülési felelős (TIG Lipót Távközlési Üzem), **Kovács Lászlóné** kszb-elnök (Siófok 1 postahivatal), **Kovács Vilmos** főbizalmi (Posta Központi Táviró Hivatal), **Kozák Sándor** tszb közgazdasági bizottsági tag (TIG Kábelfenntartó Üzem), **Kozma István** szb-titkár (Miskolci Gépjárműszállítási Üzem), **Kugyela Balászné** kszb-titkár (Szarvas postahivatal), **Kürtösi Jánosné** szb gazdasági felelős (Posta Szociális Hivatal), **Legiárdi Lucianoné** tszb-tag (HPI Levélfeldolgozó Üzem), **Lehotkai Gyuláné** szvb-elnök (Posta Javító Üzem), **Majoros István** tszb főrevizor (Pécsi Postaigazgatóság), **Makovnik Emil** szb-elnök (Kazincbarcika 1 postahivatal), **Marosvölgyi Károlyné** kszb-titkár (Békéscsaba, körzeti postahivatal), **Máté József** szb-elnök (Budapest vidéki Postaigazgatóság), **Mészáros Gyula** szvb-elnök (HTI Gyártó- és Szerelőüzem), **Mészáros István** információbizottság-vezető (Posta Javító, Szerelő Üzem, Miskolc), **Mikó Sándorné** kultúrfelelős (Bélapátfalva postahivatal), **Milei László** bizalmi (Zala Megyei Távközlési Üzem), **Molnár János** szb-titkár (RTV Szolnok Rádióállomás), **Molnár Viktor** szb gazdasági felelős (RTV Országos Mikrohullámú Központ), **Nagy János** bizalmi (Debreceni Postaigazgatóság), **Nagy Miklós** tszb újításbizottság-vezető (Budapest 3 postahivatal), **Nagy Miklósné** kszb-titkár (Berettyóújfalú 1 postahivatal), **Naszáli Józsefné** főbizalmi (Posta Beruházó és Tervező Intézet), **Nádas Béláné** tt-felelős (TIG József Távközlési Üzem), **Németh László** főbizalmi (Helyközi Távközlési Igazgatóság), **Pálinkás Józsefné** nyugdíjasbizottsági tag (Posta Számítástechnikai és Elszámlolási Intézet), **Rasztovits Ervin** szb gazdasági felelős (HTI Átviteltechnikai Gócézem, Veszprém), **Ritter Józsefné** szb-elnök (Budapest 62 postahivatal), **Salling László** szb munkavédelmi felelős (Posta Járműtelep), **Sarus István** szb-titkár (Posta Hálózatépítő Üzem, Sopron), **dr. Sárdi Istvánné** tt-bizottsági elnök (Pécs 1 postahivatal), **Sipos Imre** szb-tag (Posta Központi Táviró Hivatal), **Szőcs Lászlóné** szb-titkár (Budapest 100 postahivatal), **Szatmári Zoltán** szb sportfelelős (Posta Javítóüzem), **Szántó Miklósné** szb-titkár (Várpalota 1 postahivatal), **Szebeni Lajosné** szb-elnök (Komárom Megyei Távközlési Üzem), **Szegő Róza** közgazdasági felelős (Budapesti Postaigazgatóság tszb), **Takács Kálmán** szb gazdasági felelős (RTV Híradástechnikai Komplex Szerviz, Veszprém), **Utasi János** szb sportfelelős (RTV Lakihegy Rádióállomás), **Varga Antal** szb közgazdasági felelős (Posta Építési Üzem), **Varga Béláné** szb gazdasági felelős (Dunaújváros 1 postahivatal), **Varga Istvánné** szvb-elnök (Budapest 114 postahivatal), **Várszegi Vilmos** szb kultúrfelelős (RTV Székesfehérvár, rádióállomás), **Veszeli István** tszb-tag (Budapest 4 postahivatal), **Vitárius Pál** szb munkavédelmi felügyelő (Posta Anyag- és Értékcikk Hivatal), **Vitéz Etelka** kszb-elnök (Esztergom 1 postahivatal), **Zábrák István** szb munkavédelmi felelős (Pápa 1 postahivatal).

Hogyan csinálják az NSZK-ban?

Milyen legyen a postatörvény?

A Német Postás Szakszervezet elnökének, Kurt van Haaren meghívásának tettünk eleget az NSZK-ban *Gricserné Heszy Enikő* főtítkárral.

Utazásunk időszerezését meghatározta az az ismert körülmény, hogy nálunk a Minisztertanács 1989. január 2-án megtárgyalta és elfogadta a postáról és a távközlésről szóló törvényjavaslat irányelveit. Ennek megfelelően a közeljövőben új postatörvény lép életbe, amely a postát és távközlést mint tevékenységet szabályozza, ellentétben a régi szervezeti-orientált törvénnyel. Egyidejűleg felmerült annak az igénye is, hogy a postai és távközlési fejlesztések, szolgáltatások versenyszférába kerüljenek, és kihasználhatók váljanak a vállalkozási lehetőségek.

Az előkészítő munka során többször hangot adtunk szakszervezeti véleményünknek azzal, hogy az NSZK-ban a készülő postatörvény — sokban hasonlítva a magyar elképzelésekhez — visszafogottabban, bizonyos területeken a kialakult monopolhelyzethez való ragaszkodással oldja meg azokat a feladatokat, amelyeket a társadalmi, gazdasági és politikai változások igényelnek.

Utazásunk célját éppen ezért meghatározta az is, hogy tájékoztatást kapjunk a készülő német postatörvényről, a szervezetről, a privatizálás hatásairól, de érdeklődésünk kiterjedt a sztrájtörvényre, a kollektív szerződésre és a szakszervezet parlamenti munkájára is.

Utazásunk első állomása Frankfurt am Main volt, ahol őszinte örömmel és némi aggodalommal fogadtak bennünket, ugyanis a munka „sűrűjébe” érkezünk. Jövetelünk után két nappal a 3 éve készülő postatörvény a német parlament, a Bundestag elé került vitára. A német postások előtt nem volt ismeretlen az „eredmény”, ugyanis a többségében CDU-tagokból álló kormány célja — ellentétben a szakszervezetet támogató SPD-vel — a monopólium oldása, a nagytőke beáramlásának további könnyítése, a hatósági feladatoknak a vállalati feladatoktól való különválasztása volt.

Mi marad?

Több mint 3 éven át harcoltak a postásszakszervezet tagjai a postai egység megtartásáért. 500 esetben sikerült módosítást kieszközölniük, alapvető változást azonban nem értek el, két kivételtől eltekintve. Az egyik esetben sikerült a törvényben megfogalmazni a szociálpolitikai elveket, a másik az az eredmény volt, hogy 11 tartomány összefogásával infrastruktúratanácsot hoztak létre, melynek feladatát konkrétan meghatározták a törvényben, azzal a céllal, hogy képviselje a társadalom közös érdekeit.

A tervezett változások ellenére — a magyar elképzelésekkel szemben — a távközlési alaphálózat működése az NSZK-ban változatlanul postai monopólium maradt, mint ahogy a postaforgalom területén a levélzállítás és -kézbesítés szintén csak postai szolgáltatásként fogalmazódott meg. Ezzel szemben versenyszférába került a csomagszállítás, a postai számla- és takarékszolgálat, az átutalási szolgálat és minden értéknövelt távközlési szolgáltatás. Célként határozták meg, hogy minden állampolgár állampolgári jogon teljes körű szolgáltatást vehessen igénybe az ország területén, mégpedig a postai szolgáltatásokat egységes díjtételért, míg más vállalkozók szolgáltatásait nem kötötték meg a díj-szabások.

Az NSZK-ban a posta szer-

kezeti átalakítása során a vállalati feladatokat 1990. január 1-jétől 3 vállalat működésével kívánják megoldani, mégpedig a postaszolgálat, a postabank és távközlési szolgálat útján. Mindhármat politikai ellenőrzés alatt a vállalati szervek — elnökség, felügyelőbizottság — vállalati alapelvek szerint irányítják. A vállalatok személyzeti és gazdálkodási téren a jövőben nagyobb önállóságot élveznek. *Mind az elnökség, mind a felügyelőbizottság ¼-ad munkáltatói, ¼-ad lakossági és gyártó, valamint ¼-ad dolgozói részvétellel irányítja a vállalatokat.* Így a közönség részvétele is hangsúlyt kap a bizottságok munkájában, illetve a vállalat irányításában.

Beleszól a szakszervezet

A szakszervezetek munkájukat az ¼-os dolgozói részvételen keresztül kívánják kifejezni, s a szakszervezet főtítkára is tevékenyen részt vesz az irányításban, mint az elnökség egyik állandó tagja.

Mint említettem, 3 évig tartó előkészítő munka előzte meg a törvény elfogadását. A postásszakszervezet részvétele ebben a munkában meghökkentő és bámulatos volt. A törvény elfogadását megelőzően mintegy 50 000 ember tüntetett a posta megosztottsága ellen, annak ellenére, hogy az ismert munkanélküliség a postás dolgozókat nem érintette. A posta mintegy 550 000 embert foglalkoztat, ebből 90 000 részmunkaidős. A dolgozók 92 százaléka szervezett, s 80 000-nél több a 25 év-nél fiatalabbak száma. A tagok 67 százaléka állami hivatalnok, 33 százaléka munkás és alkalmazott. A szakszervezetben 500 függetlenített tisztségviselő dolgozik, 350 a területi igazgatóságokon, 150 pedig a központban.

A szakszervezet tisztségviselői a részeredmények elérésé végett is nagy intenzitással és hozzáértéssel vettek részt abban a munkában, amelyért, ha kellett, óriási tömegeket mozgattak meg, részben közvetlen agitációval, részben célirányos propagandával, melyek tükrözték mindazokat az aggodalmakat, melyek várhatók a posta tevékenységének megosztottsága és monopolhelyzetének részleges oldása révén.

Tárgyalásaink során érintettük a sztrájk kérdését is, mint a szakszervezeti harc végső eszközt. Meglepetéssel tapasztaltuk, hogy az NSZK-ban nincs a sztrájkjog írásban rögzítve. Ennek ellenére ismert fogalom és eszköz a szakszervezet kezében. Íratlan szabály, és mégis mindenki megtartja, mint ahogyan fegyelmezetten megtartják azokat a megállapodásokat, melyeket egyes ügyek rendezésére akár szóban, akár írásban megkötnek.

Szerződési szabadság mindenben

Ugyanez jellemző a kollektív szerződésükre is, amelyet valamennyi postás dolgozóra vonatkoztatva egy szerződésben rögzítenek. Az egyes vállalatoknál jelentkező egyedi ügyeket helyileg, külön megállapodásban rendezik. Korlátlan szerződési szabadság jellemző az egész országban, így a kollektív szerződés kötésére sem kötelezhető egyik munkáltató sem, viszont ismeretes az a szabály, hogy az erősebb diktálja a feltételeket. A posta területén a kollektív szerződést két fordulóban kötik. Az első fordulóban csak a bér és a jövedelem kérdését ren-

dezik, úgy, hogy az előző tarifa-szerződéseket felmondják. A második fordulóban tárgyalják a ksz egyéb tartalmi kérdéseit, úgy, hogy a régi ksz mindaddig érvényes, míg az újabbat el nem fogadják. A ksz-ben meghatároznak olyan kérdéseket is, melyek felmondása nem érinti a ksz hatályát. Egyébként a szerződést határozatlan időre kötik, s rögzítik egyidejűleg az első felmondási idő lehetőségét, valamint azt, hogy mennyi időre lehet felmondani. Háromévenként a szakszervezet kongresszusán határozzák meg a módosítás irányelveit az időközben összegyűjtött javaslatok alapján.

Vendéglátóink alaposágát bizonyítja az az igyekezet, hogy viszonylag sokat akartak nyújtani és mutatni. Ennek megfelelően módunk nyílt Heidelbergben olyan postahivatal megtekintésére, amelyben a klasszikus posta területén megtalálható legújabb technikát már bevezették.

Nem hagyták ki programunkból a Frankfurti Távközlési Hivatal megtekintését sem. Technikájukra és szervezésükre jellemző, hogy egy hivatal irányítja mind a vezetékes, mind a vezeték nélküli rendszereket, anélkül, hogy ez gondot okozna. 80 000 helyközi és 15 000 nemzetközi vonalon naponta mintegy 4 millió beszélgetés halad át. Ebből félmillió nemzetközi. Az NSZK-ban a távközlési üzemekhez tartozik a rádió- és televízióberendezések fenntartása is. Csillaghálózat formájában valamennyi tartomány külön rádió- és tévévonalra napi élő kapcsolatot tart fenn egymással és külfölddel. De ezen a távközlési üzemeken keresztül működött az intervíziós adásokat is, mint ahogy itt található a műholdas televízió 6 földi állomásának ellenőrzőközpontja is.

Új szolgáltatásként a közelmúltban vezették be a konferenciakapcsolást.

Képzett tisztségviselőkkel

Utolsó állomásunk a Frankfurtól mintegy 90 kilométerre fekvő Glädenbach volt, ahol a szakszervezetet oktatási központja működik. Egyszerre 5, mintegy 20-20 fős tanfolyamot tudnak lebonyolítani. 34-féle tanfolyam közül választhatnak a hallgatók. A meghirdetett tanfolyamok ingyenesek. A munkáltató a tanfolyam idejére fizetett szabadságot ad. Évente mintegy 2200-an fordulnak meg a 110 ágyas oktatási központban.

A tanfolyamok célja az, hogy a különböző tisztségviselő-oktatásokon keresztül kifejlesszék a szakszervezeti öntudatot, és azt, hogy meggyőződésből, hivatásból végezzék a dolgozók munkáját. Politikai elméleteket, irányzatokat, és azoknak a szakszervezethez való hatását vizsgálják, de folynak olyan speciális oktatások is, amelyek időszzerű kérdéseket vetnek fel. Rendkívül éles vitákban alakulnak ki a vélemények, határozzatok, melyeknek tudatformáló hatása csak később mérhető le.

Annak ellenére, hogy a német posta színvonalban, fejlettségben jóval megelőzi a miénket, mégis sok közös, hasonló szakszervezeti és szakmai kérdés, gond felvetésére, megbeszélésre volt lehetőségünk. Viszonylag rövid idő alatt sokat láttunk és tapasztaltunk, s megállapítottuk, hogy a különböző társadalmi és gazdasági berendezkedés ellenére mindkét fél számára igen hasznosnak bizonyult a találkozó.

Dr. Mozsolits Beáta

Nagycsaládosoknak...

Újabb kedvezmény

(Folytatás az 1. oldalról.)

Adómentes, ha...

Az üdülési kedvezményekkel kapcsolatos eljárást egyszerűsíteni kívánjuk, ezért a jövőben a területi szakszervezeti bizottságok fogják össze a hozzájuk tartozó alapszervezeteket. A szakszervezeti központtól megigényelt pénzügyi keretet a megelégedezett összegben utalják át az alapszervezeteknek.

Tájékoztatásul megemlítjük, hogy az üdülési kedvezmény abban az esetben mentes a személyi jövedelemadó alól, ha a térítési díj teljes vagy részleges

átvállalása szociális körülmények miatt történik. Ebben az esetben ugyanis a szakszervezet által történő átvállalás szociális segélynek minősül, ami adómentes. Ezért kell a rászoruló körét belső szakszervezeti szabályzatban meghatározni. A jelen módosítással üdülési szabályzatunk is módosult.

Kérjük a tszb-eket, szb-eket, hogy az üdültetési kedvezményt a tisztségviselők és a tagság körében ismertessék, és úgy alkalmazzák, hogy minden jogosult részesüljön a kedvezményben. Az eddigi tapasztalataink nem kedvezettek. Vannak olyan alapszervezetek, amelyek ismerik és jól alkalmazzák az

üdülési kedvezményeket, de sajnos több az olyan, amelynél nem is hallottak róla. Példázza ezt az is, hogy 1988-ban csupán 9 főt részesítettek kedvezményben. Némileg jobb a helyzet a gyermekek vonatkozásában: 84 gyermek után mentesítették a szülőt a térítési díj befizetési kötelezettsége alól.

A mai nehéz helyzetben, a romló életviszonyok között fokozottabb szükség van a rászoruló támogatására, ezért minden tisztségviselő érezze kötelességének az új szabályozás megismertetését és alkalmazását.

Németh Istvánné

Miről tárgyalt az elnökség?

A Postások Szakszervezetének Elnöksége rendhagyóan kezdte április 27-i ülését, mivel a napirendeken kívül a Közléskedési, Hírközlési és Építészügyi Minisztérium infrastruktúra főosztályának vezetője adott tájékoztatást arról, hogy a postára, ezen belül is elsősorban a távközlésre milyen feladatok várnak, mint a népgazdaság egyik, de talán legmeghatározóbb infrastruktúráis szférájára. Úgy értékelte, hogy a távközlés (hírközlés) fejlesztése az alapja a határozott és erős népgazdasági váltásnak. Gazdasági nyitás az említett háttér nélkül nem hajtható végre. Ezért a népgazdaságon belül erősen felértékelődik ez a terület.

A tájékoztatást követően vitatta meg a testület szakszervezetünk ideiglenes alapszabály-tervezetét. Mint ismeretes, az elkö-

vetkezőkben a működés feltételeit minden ágazat saját alapszabályban határozza meg. Ennek tervezete került most első olvasatban az elnökség elé, mely úgy határozott, hogy a testületi tagok még egyszer tanulmányozzák át, és írásban adják le észrevételeiket a szerkesztőbizottságnak. Az észrevételek alapján az anyagot át kell dolgozni, majd az elnökség májusi ülésén döntönni arról, hogy a központi vezetőség elé terjeszthető-e a tervezet vagy sem.

Amennyiben a központi vezetőség a júniusi ülésen alkalmasnak tartja az alapszabály-tervezet tagsági vitára, úgy ezt követően erre sor kerül. A tagsági vélemények alapján alakul ki őszre az ideiglenes alapszabály, amely szakszervezetünk munkáját a soron következő kongresszusig meghatározza.

Az elnökség ezután az 1989. évi költségvetést vitatta meg, amely a gazdálkodáson túlmenően a szervezeti élet számszerűsítő adatait is bemutatja. (Cikkünket lásd a 3. oldalon.)

Inflálódo gazdasági életünkben különös gondot kell fordítani a nagy családok, a gyermeküket egyedül nevelő szülők és a nyugdíjasok megélhetésére, segítésére. Ezért döntött úgy az elnökség, hogy felülvizsgálja a nagycsaládosok segélyezési rendszerét. (Az elnökség döntéséről lásd külön cikkünket lapunk 1. oldalán. A szerk.)

Végezetül a testület elfogadta a beszámolót a Postások Szakszervezetének 1988. évi nemzetközi tevékenységéről, és az ez évi nemzetközi munkára tett javaslatot.

Barabás Györgyi

A bizalom csekkje

A Debreceni Postaigazgatóság szakszervezeti bizalmi küldöttei március 22-i testületi ülésüket a megszokottnál talán egy kicsit jobban várták, nagyobb izgalommal tekintettek elé, mint rendesen.

Több okuk is volt a fokozott várakozásra: az éves bérfejlesztés megvitatása; *Harangozó István* tszb-titkár elköszönése a testület éléről; az új tszb-titkár megválasztása; a közelmúltban kinevezett igazgató bemutatkozása a testület előtt.

Elsőként a Postások Szakszervezetének elnöksége nevében Harangozó István Kánya Gyula kv-titkár köszöntötte, s 16 évi tszb-titkári munkásságát megköszönve, további sikereket kívánt új szakmai megbízatásához.

Ezt követően a bizalmiak testülete titkosan 100 százalékos szavazati aránnyal megválasztotta a tszb eddigi közgazdasági felelőst, Kónya Lajost a területi szakszervezeti bizottság titkárának.

Az igazgatóság 1988. évi tervteljesítésével összefüggésben került sor az igazgató és a helyettesek vezetői munkájának véleményezésére. A tszb az igazgatót illetően a jövőbeni elképzeléseket fogalmazta meg. A három helyettes tevékenységét elemezve és értékelve a testület konkrétan megfogalmazta a személyükkel és munkájukkal kapcsolatos igényeket.

Az igazgatóság 1988. évi tervteljesítésének vitájában több felszólaló rámutatott arra az elmentmondásra, hogy míg a dolgozó kollektíva mind nagyobb feszítést volt kénytelen elviselni, addig az összegzésnél kiderült, hogy az erőfeszítések ellenére az igazgatóság lényeges mutatókban maradt el a gazdasági tervtől. A gazdasági vezetők munkájának kritikájaként megfogalmazódott a vezetés

egységének hiánya, az intézkedések kiszámíthatatlansága és azok összehangolatlansága. Szenvedélyes vélemények hangzottak el az igazgatóság 1989. évi bérfejlesztési elképzelésének vitájában. Kifogásolták, hogy az igazgatóság vezetősége miért csak 8,9 százalékos bérfejlesztésre vállalkozik.

Szakvezető hívta fel a figyelmet arra, hogy a forgalmi terület lezüllesztéséhez vezet a további létszámszigorítás. Elhangzott, hogy az ösztönzőrendszer a feketé túlmunka anyagi elismerésévé vált.

Többen felvetették a vezetők felelősségét abban, hogy az évek során a debreceni az utolsók közé süllyedt az igazgatóságok között mind a teljesítményekben, mind a bérezésben. Úgy ítélik meg, hogy az igazgatóság kollektívája megfelelő színvonalú vezetéssel eredményesebben tudott volna tevékenykedni.

A vitában szót kérő Kánya Gyula hangsúlyozta, hogy alapkövetelmény a vezetés egységének megteremtése, a vezetői felelősségvállalás növelése; mindezekkel egy időben a kollektív testületi kontroll erősítése.

Meszlényi Ferenc

Idei költségvetésünk

Szakszervezeti életünk egyik legidősebb témája a tagságtól induló építkezés. Ez a gazdálkodás vonatkozásában a megalakulástól hagyomány. Amit az alapszervezetek terveznek tagdíj- és egyéb bevételként, az az, amit el lehet osztani alap-, közép-, szakszervezeti központi és SZOT szinten.

A Postások Szakszervezetének 1989. évi költségvetését elnökségünk áprilisi ülésén úgy hagyta jóvá, hogy az a központi vezetőség elé terjeszthető elfogadásra. Ennek tükrében megállapítható, hogy az 1989. évi költségvetés azonos jellegű az előző évivel, mert a tárgyévben készült — van ennek előnye is, hiszen a bázisadatok ismeretében pontosabb terv készülhet, de abban is hasonló, hogy még több jelentős változást tartalmaz, és ismét sok évtizedes hagyományokat szüntet meg, illetve teljesen új témákat vet fel:

- a tagság igényének megfelelően az alapszervezeteknél maradó tagdíj arányát a központi vezetőség 40 százalékról 50 százalékra emelte. Az egyéb tagok tagdíja változatlanul teljes egészében az alapszervezeteknél marad. Így a valóságos alapszervezeti részesedés 51-52 százalék körül mozog;

- minden bér- és bérjellegű kifizetést 43 százalék tb-járuletkifelh. Eddig ez a szakszervezeti mozgalomban 10 százalék volt;

- SZOT elnökségi határozat alapján a 600 forintos szülési és az 1200 forintos temetési segély kivételével úgy töröltek el minden normát, hogy egyúttal kimondták, minden állami hatályos rendelet, jogszabály a szakszervezeti mozgalom minden szintjén kötelezően érvényesítendő;

- szintén a SZOT elnöksége mondta ki, hogy az ágazati kötelezettségek közül a szolidaritási járulékot 2-ről 1 százalékra csökkentik, megszüntetik a 4 százalékos közös beruházási befizetési kötelezettséget, az iskolaközpontok fenntartásához az 1 százalékos hozzájárulást csak az első félévben számlázza, és a II. félévtől az ágazati szakszervezetek az igénybevétel arányában a ténylegesen felmerülő önköltséget fizetik. Ugyanakkor az ágazatok a SZOT-járuletköt — ami 5 és 12 százalék között mozog — csak az első félévben fizetik az eddigieknek megfelelően. A mienk 5 százalék. Az a terv, hogy minden SZOT-hoz tartozó szervezet egyékesen, egyösszegű tagdíjat fizessen a második félévtől. Ennek mértéke 10 százalék;

- titkárságunk határozatban egyeztetette a területi szakszervezeti bizottságok működéséhez adandó forrás nagyságát. A központhoz kerülő 50 százalékból — a SZOT-nak fizetendő 10 százalékon felül — a tsz-b-k számára 15,5 százalékos költséghányadot hagyott jóvá;

- az eddigiekből egyértelmű, hogy a központ számára mindössze a bruttó tagdíjbevétele 24,5 százaléka marad a testületek működésére, az állandó költségekre, (amelyek az áremelés következtében egyre nőnek) a bér és bérjellegű kiadásokra. Költségcsökkentést csak a létszám radikális leépítésével lehet elérni. A központ engedélyezett létszáma évek óta 47 fő, ezt az első fél- év végéig 38 főre kell csökkenteni.

- Részletesebben a központ 1989-es költségvetését új módon — csak a hozzákerülő bevételek

tükrében — mutatjuk be egy összevető táblázatban, amelyben együtt láthatók az 1988. évi tény- és az 1989. évi tervszámok.

Miből?

Tagdíjbevételeink 11,3 millió forinttal magasabb az előző évi tényszámánál, de a központ 10 százalékos részarányosokkenése miatt ez mindössze 270 ezer forint. A kiemelkedően magas tagdíjbevételei előirányzat a bátrabb tervezés hatása, de nagyon körültekintő, aktív politikai munkával érhető csak el megvalósulása. A szervezetség — ami az utóbbi években csökkenő —, az átlagtagdíj és a taglétszám alakulása bevételeink meghatározója.

A szervezetségi tervet vizsgálva az Sopron területén a legmagasabb, 97,7 százalékos az előirányzat, kiemelkedő a miskolci is, 96,6 százalék és a pécsi 96,3 százalékkal. A legalacsonyabb és komoly figyelmet kíván a TIG előirányzata és a Budapesti Postaigazgatóság terve. Összességében azonban a területek a szervezetségben az előző évi tényhez csak kismértékű növekedéssel számolnak. Ez alól kivétel a HPI erőteljesen növekvő előirányzata.

A területekenkénti mélyebb elemzések további feladata egyértelmű, de még a legjobb eredmények mellett is célszerű az alapszervezetek szintjén elvégezni az összehasonlításokat a magasabb szervezetség elérése céljából.

Az elnökség közvetlen irányítása alá vont alapszervezeteknél is elvégeztük az elemzést. Négy alapszervezetnél 100 százalékos az előirányzat. Növelést tervez a Filatélia (7,0 százalékot), és a Kísérleti Intézet (2,7 százalékot). A többi alapszervezet csökkenéssel számol.

Kiemelt figyelmet fordítunk munkásbázisunk, az Építési Üzem 82,0 százalékos, a szakközépiskolák, a művelődési központ és a Beruházási és Tervezési Intézet alacsony előirányzataira.

A másik erős befolyásoló tényező az átlagtagdíj alakulása, amely annak a függvénye, hogy a központi vezetőségünk határozatának megfelelően helyesen történjen — a szakma által — a tagdíjak elkülönítése. A legalacsonyabb az előirányzat (69,84 forint) és a növekedés mértéke is a debreceni területen, 12,80 forinttal alacsonyabb az országos átlagnál. Sopron erőteljes növelést tervez ugyan az előző évihez képest, de így is csak az utolsó előtti.

A tsz-b-k közül kiemelkedik a HTI 108,2 forintos értékével és 28,83 forintos növekedési előirányzatával, és az RTV 93,88 forintjával, ami havonta és személyenként 31,68 forint emelkedés.

A területi igazgatóságok közül az első a Szegedi Postaigazgatóság, 82,21 forinttal és a Buvig átlaga 78,72 forinttal. Itt az emelkedés Miskolcnál 22,42 forinttal a legnagyobb.

Az elnökségi alapszervezetek közül 34,31 forintos emelkedést tervez a Beruházási Iroda, 27-et a Kísérleti Intézet, 22,12-öt a Mábéosz és — összetétel-változás miatt — 26 forint csökkenést a PSE. Itt az összesített átlagtagdíj 105,72 forint, 23,08 forinttal több az országos átlagnál.

Döntő tényező taglétszámunk alakulása, amely várhatóan 89 087 lesz. E növekedés a tagdíjbevételei tervre pozitív hatást gyakorol, mert az aktív tagok száma jobban nő, mint a kevesebb tagdíjat fizető egyéb tagoké.

További bevételi forrásainkat számba véve a következő látható:

Kamatbevételeink növekedését tervezzük, mivel az OTP megemelte a kamatlábakat, és egyébként is igyekszünk minden lehetőséget megragadni e bevétel növelésére.

A Postás Dolgozó árbevételét az 1988. évvel azonos szinten tervezzük, mert a költségek növekedését nem hárítjuk át sem az olvasókra, sem az alapszervezetekre, hanem központilag átvállaljuk a lap tartalma, politikai jelentősége miatt.

Üdülési költségtérítés címén a SZOT változatlanul 30 ezer forintot ad.

Egyéb bevételünk a posta jóléti és kulturális alapjából szakszervezeti tagjaink szociális, üdültetési, kulturális és sport igényeinek központi kielégítéséhez nyújt fedezetet, átfutó tételként, az elfogadott terv szerint mintegy 8 129 000 forintos összegben.

Mire és mennyit?

A ráfordítások várható alakulását is a táblázatból lehet a legkönnyebben érzékelni.

A központi vezetőség felhasználásaiban az elmúlt évhez viszonyítva jelentős a növekedés.

Ennek okai a következők:

- Annak ellenére, hogy erőteljes létszámcsoökkentést kell végrehajtanunk, egyik legnagyobb költségvetésünk marad a bérköltség és annak járulékai. A bérfejlesztés — a megmaradó létszámra — mértéke csak 6 százaléka, amely elnökségünk határozata szerint április 1-jétől hajtandó végre. A járulékoknál külön ki kell emelni, hogy míg az 1988. évi tény 709 000 forint volt, addig a tb-járuletk és csökkentett létszám ellenére várhatóan 3 700 000 forint lesz;

- a másik ilyen kiugró mértékű tétel az állóeszköz-beszerzés előirányzata. A tavalyi 87 000 forintos felhasználás helyett most egymillió s a terv. Egy új másológépet kell beszerezni a tájékoztatás javítására, melynek ára ilyen „borsos”;

- megközelítőleg 600 000 forinttal növekszik a Postás Dolgozó nyomdai költsége, amelynek bevételei a terv szerint az előző évi szinten maradnak;

- jelentős csökkenés várható viszont a meghívott külföldi delegációk költségeinél, ami 600 000 forint helyett várhatóan mindössze 335 000 forint lesz;

- a többi tétel lényegében megegyezik az 1988. évi tény- számmal, összességében mégis 5 700 000 forinttal több a kv előirányzata;

- területi bizottságainknál költségösszetételben és a ráfordítás alakulásában is hasonló helyzet lesz. A bérfejlesztés mértéke itt is 6 százalék, a tb-járuletk alakulása a tavalyi 414 000 forinttal szemben 1 880 000 forint körül várható;

- a SZOT részére — mint már említettük — leegyszerűsítve az éves teljes tagdíjbevétele 10 százalékat kell átutalunk ahhoz, hogy működőképességét megőrizhesse. (A járulékok növekedése őket is sújtja.)

Összefoglalva megállapítható, ha ráfordításaink nem haladják meg a tervezett szintet, akkor a központnál tartalékainkból 979 000 forintot kell felhasználni a hiányok pótlására.

Az alapszervek költségvetése

A bevezetőben leírt változásból eredően megnöttek a szakszervezeti bizottságok lehetőségei, de egyúttal a felelősségük is, elsősorban saját tagságuk előtt.

Összbevételei tervük ez évre 42,5 millió forint, melyből 34,4 millió közvetlenül a tagdíjakból származik. A továbbiakban 6,6 millió vállalati támogatást és 1,5 millió forint egyéb bevételt irányoztak elő.

A tagdíjból származó bevétel növekedés főleg a 10 százalékkal nagyobb alaprészesedésből adódik, de nem elhanyagolható az egy főre jutó átlagtagdíj növekedéséből következő többlet sem.

Központi támogatásként az úgynevezett egyéb tagok tagdíja-

nak másik 50 százaléka marad a bizottságoknál. E bevételi forrás mértéke aszerint változik, hogy az illető alapszervezetnél mennyi nyugdíjas, tanuló és jog-, illetve tagfenntartó fizet tagdíjat. A tervszám nem éri el az előző évi előirányzatot, mivel e jogcímen 1988-ban még a tagdíj 60 százalékat számolhatták el bevételként, ami végül is tartalmában nem jelent változást.

A vállalati támogatás tervezésénél a tsz-b-k által meghatározott összeget vehették figyelembe a bizottságok. E rovaton a tervszám évek óta jelentős túlteljesítést mutat. A múlt évben például 173 százalékos volt, ami megközelítően 5 millió forint összegű terv felüli folyósítást jelent.

Az egyéb bevételeknél a 12,1 százalékos növekedés fokozatosan tekinthető.

Az alapszervezeti tervezett felhasználások főösszege 44,5 millió forint, mely 11,4 millióval (34,6 százalékkal) több az 1988-ra előirányzottal, s 3 millió forinttal az elmúlt évi tény is meghaladja.

A bérjellegű felhasználások szinte változatlan összegben szerepelnek. Ez azonban jelentős belső eltéréseket tartalmaz. Nem szerepel a bérköltségek között a Posta Járműtelep és a Posta Építési Üzem függetlenített titkárságának a bére és tb-járuletkuk összege, mivel bérüket a központi tagdíjrészesedésből fizetjük. Az igen jelentős személyi jövedelemadóterhet miatt több alapszervezetnél megszüntették a tiszteletdíj fizetését. (Az adóval csökkentett összeg sok esetben olyan kicsi, hogy inkább teljes mértékben társadalmi munkában látják el tisztségviselőink vállalt feladataikat.) Ugyancsak az szja hatása miatt több alapszervezetnél megemelték a múlt évben még központilag meghatározott tiszteletdíjat, hogy a nettó összeg megfelelően a korábbi évek mértékének.

A bérjellegű kiadások az összes alapszervezeti felhasználás 9,6 százaléka teszik ki.

A szociális felhasználásoknál 26,3 százalékos növekedés várható. Az intézményes segélyek továbbra is meghatározott összegűek, így a szülési és a temetési segélyeknél az összegszerű változás a segélyezésben részesülők számával kapcsolatos.

Több mint 1 millió forinttal több az egyéb szociális felhasználások előirányzata az elmúlt évi tervnél. A tervezett növekedés a legátlagosabbakkal kapcsolatos kiadásokat tartalmazza. (Részletesebben lásd lapunk 1. oldalán. A szerk.)

A szociális felhasználások az összes alapszervezeti kiadások 46,5 százaléka adják.

A kulturális kiadások összege nő a legnagyobb arányban az előző évi tervhez mérten. A 75 százalékos növekedés főként a kulturális szolgáltatások árnövekedésének a következménye. E felhasználások részaránya 26,1 százalék.

45,6 százalékkal növekednek a sportkiadások 1989-ben. Az előző évihez viszonyítva 726 000 forinttal többet fordítanak a tömegsport céljaira. Az összes sportfelhasználáson belül magasabb a sporttámogatások összege is. A sportfelhasználások részaránya 5,2 százalék.

A szervezési és ügyviteli célú felhasználások aránya a múlt évi 12,4 százaléknak megfelelő. A növekedés itt 1 468 000 forint. Az előirányzat magába foglalja a szervezeti és működési kiadásokon felül a társadalmi aktívák részére tervezett jutalmak összegét is.

A jelentős bevételnövekedés ellenére a kiadások főösszege mintegy 2 millió forinttal haladja meg a tervezett összes bevételt, ezért az 1988. december 31-én meglévő 10,5 millió forintos forgóalapból kétféleképpen felhasználását tervezik az alapszervezetek.

Remélem, sikerült ismét megfelelő nyíltsággal bemutatni valamennyi olvasónak, hogy 1989-ben miből, mire és mennyit. Törekvésünk változatlanul a tagság igényeinek mind teljesebb kielégítése, ezért is igyekszünk a források mind nagyobb hányadát visszatartani a tagsági díjat fizetők-höz.

Hogyan ezt a célt elérhessük, itt is felkérem a számvizsgáló bizottságokat, érdemi, elemző munkájukat továbbra is segítség elő szakszervezetünk gazdálkodásának hatékonyabbá tételét, egyben köszönöm eddigi segítő együttműködésüket.

Sáhó Sándorné

Postások az ENSZ-hez

Öten a Március 15. brigádból

Mielőtt a kedves olvasók félreértik a címet és az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez való kiküldetésben reménykednének, sürgősen elárulom, nem erről van szó. Egyszerűen csak az történt, hogy a Magyar Nemzet 1989. január 17-i számában az RTV törzs „Március 15.” brigád két tagja, Bodnárné Tóth Éva és Szabó Andrásné egy felhívásra lett figyelmes, amely arról szólt, hogy a Magyarországon működő Erdélyi Szövetség kéri a magyar állampolgárokat, hogy levélben tiltakozzanak az ENSZ-nél az Erdélyben élő nemzeti kisebbségek emberi jogainak állandó megsértése ellen.

A felhívás elolvasása után úgy vélték, a tiltakozó levelet aláírásukkal el kell juttatni az ENSZ-hez. Az ötlettel azonnal felkeresték a szomszéd szobában dolgozó brigádvezetőt, de ott a többi brigádtaggal együtt a gondolatok már továbbfejlődtek, és elhatározták, az RTV összes szocialista brigádjához elküldik a felhívást, csatlakozás végett.

— A kezdeményezés hogyan folyt tovább?

Erről kérdezem Végh Lászlónét, a 19 fős Március 15. brigád vezetőjét.

— Úgy, hogy „belelkesedtünk”. Az osztályunkon is van egy Erdélyből tavaly hazánkba menekült kollégánál, s így nemcsak a tömegkommunikációs eszközökön keresztül van betekintésünk a romániai emberi jogtiprásokba. Az elhatározást tett követte, s máris mentünk az igazgatóság munkaverseny-ügymintájához az RTV-s brigádok címlistájáért. Innen már úgy érkezünk vissza a helyünkre, hogy nemcsak az RTV-s brigádoknak írunk, hanem a nagyobb postaszervek munkaverseny-ügymintájáéknak is, javasolva, az ottani brigádoknak is juttassák el a felhívást. Azért nem írtunk minden postaszervhez, mert csak egy hét állt rendelkezésre az egész akció lebonyolítására. Gyorsan szétküldtük a felhívásokat, mellette az angol nyelvű tiltakozó szöveget (meg a magyar nyelvű fordítást is), amit M. J. Martenson főtitkárhelyettesnek címeztünk Genfbe, az ENSZ Emberi Jogokért Bizottság vezetőjének.

— Hallhatnánk a levél szövegéről?

— Készséggel. A levél rövid, mindössze 30 sor. Ebben tömören le van írva, hogy Erdélyben a román kormány terve szerint mintegy 8000 falut — legtöbbször Erdély területén — letörölnek a térképről. A 2,5-3 milliós, főleg magyar közösség történelmi templomainak, kastélyainak, múzeumainak, iskoláinak, temetőinek és otthonainak megsemmisítése tetőpontja annak a régóta tartó politikai törekvésnek, hogy Európa legnagyobb kisebbségét erőszakosan beolvassák és az erdélyi múlt minden maradványát kiirtsák.

Majd a levél hivatkozik az 1947. évi párizsi békeszerződés tartalmára, amely kötelezi Romániát a román területeken élő valamennyi kisebbség emberi jogainak biztosítására. Végül a levél a következőképpen fejeződik be:

„Tisztelettel kérjük önt, hogy:

— a Romániában élő nemzeti kisebbségek emberi jogainak megsértésének kérdését az ENSZ Emberi Jogok Bizottsága vegye fel következő ülésének napirendjébe,

— küldjön egy tényfeltárási küldöttséget Magyarországra, melyet azzal bíznának meg, hogy készítsenek interjúkat a Romániából érkező menekültekkel, és egy hasonló küldöttséget Erdély azon területére, ahol a magyar kisebbség legnagyobb része koncentrálódik, és

— készítsen jelentést a magyar és más, Romániában élő nemzeti kisebbség helyzetéről, és azt a szokásos (szabályos) csatornákon keresztül terjesszék elő az ENSZ főtitkárhoz és az ECO-SOC-hoz.

Előre is köszönjük a Romániában élő nemzeti kisebbségek emberi jogainak megóvása érdekében tett intézkedéseit, s maradunk tisztelettel: (aláírások) név és lakcím.”

— Ezt egy-egy brigád küldte el?

— Nem, hanem azt kértük, hogy akik érdemesnek tartják a tiltakozást, valamennyi brigádtag írja alá, s így továbbítsák az ENSZ-hez.

— És van valami számuk, hány postás tiltakozott?

— Van bizony. A felhívásban azt kértük, ajánlott tértivevényvel adják fel a levelet, minket pedig tájékoztassanak, egy-egy brigád hány aláírással tiltakozott. A számokra vonatkozóan álljon itt az Erdélyi Szövetség, Budapest, Tanács körút 5. szám alatt lévő irodájából érkezett levél tartalma:

„Tisztelt Végh Lászlóné brigádvezető!

Szövetségünk nevében megköszönöm azt a szervezőmunkát, amelynek eredményeként mintegy kétezer aláírást gyűjtöttek és küldtek el a posta dolgozóinak az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez. Tájékoztatjuk önöket, hogy a visszajelzések szerint több mint 80 000 levél ment el Genfbe.

Reméljük, hogy akciónk sikerrel jár, és az ENSZ foglalkozni kezd a romániai emberi és ezen belül a kisebbségi jogok kérdésével.

Kérem, továbbítsa köszönetünket a POSTA érintett dolgozóinak.”

A brigádvezetők nagy részét a levél tartalmáról már korábban tájékoztattuk, most a Postás Dolgozón keresztül mondunk köszönetet mindazoknak a postás dolgozóknak, akik a tiltakozó levelet aláírták, s eljuttatták az ENSZ-hez. A 80 000 levélben 1988 postás aláírása szerepelt, ebből 497 RTV-s dolgozó.

— Mohai —

Ünnepség, kitüntetések

Gyorsan változó világunkban az ünneplés módja is változik. Elég, ha a legutóbbi, immár piros betűs március 15-ére, vagy éppen a május elsejei különböző rendezvényekre gondolunk. Ebben az üdítő sokszínűségben a szervezetek felélesztik régi hagyományait, újakat teremtenek, vagy éppen őrzik azokat, amelyeket változatlanul értékesnek tartanak. Ez utóbbi kategóriába tartozik a szakszervezeti aktivisták szokásos május elsejei kitüntetése, amit idén mind a SZOT, mind az ágazati szakszervezetek vezetői kiemelten fontosnak tartottak. A postán, a hagyományoknak megfelelően, idén is az ünnep előtti napokban, a Benczúr utcai művelődési házban rendezték azt a központi ünnepséget, amelyen Gricserné Heszky Enikő, a szakszervezet főtitkára adta át a kitüntetések jutalmakat. Ezúttal tízen vehették át a Szakszervezeti Munkáért arany fokozatot. Közülük mutatunk be hármat.

Szerettem mindig a háttérben maradni...

Molnár Ferencné előre figyelmeztet, ő nem igazán jó alany a beszélgetéshez, hiszen nemigen történtek nagy dolgok az életében.

Mezőtúr 1-es postahivatalában dolgozik, immár harmincegy éve. 1958-ban, közvetlenül az érettségi után kezdett itt, és ahogy mondja, dolgozott a hivatal szinte minden területén. Jelenleg munkaügyi előadó, szakszervezeti titkár és a debreceni tszsz tagja.

1974-től tszsz-titkár, akkori megválasztására így emlékezik:

— Lényegében előkészített ügy volt — no nem rossz értelemben. Először, Bíró Sándor a hivatal vezetője lett, ő javasolt a tagságnak erre a tisztre. Mivel minden szakmai területen dolgoztam, mindenki jól ismert a hivatalban, így egyhangúlag megválasztottak.

Molnár Ferencné érezhetően hálával gondol elődjére, hiszen sok segítséget kapott tőle az indulásnál.

— A hivatalvezető a mai napig végez szakszervezeti munkát, így nemigen voltak súlyos nézeteltéréseink, ő is pontosan ismerte e munka lényegét, feladatainkat — mondja.

— Szerettem mindig is a háttérben maradni, amit tettem, nem magamért tettem. Soha nem vártam érte kitüntetést, honoráriumot. De azért most nagyon jólesik, hogy sokéves munkámat így elismerik. Ilyenkor úgy érzem, nem volt hiábavaló a sok fáradozás.

Beszélgetésünk során most először bizonytalanodik el egy kicsit Molnár Ferencné; talán mégsem volt olyan felhőtlen az elmúlt három évtized?

— Ahogy romlik a helyzet, egyre nehezebb a mi munkánk is. Nem megfutamodás az, amit mondok, de mostanában gyakran gondolkodom arra, hogy a fiatalabb problémáit jobban megértené egy fiatalabb tszsz-titkár, úgyhogy egyre inkább kíváncsi vagyok én magam is a váltásra.

Eszembe se jut nyugdíjba menni

Egy háromfős harmadosztályú hivatalban 1971-ben lett vezető Tóth József a Kaposvár 2-esben. Ma tízen vannak, a forgalom igen nagy.

— Nem vágytam erre annak idején — emlékezik Tóth József —, 34 éve a Kaposvár 1-ben kezdtem egyesített felvevőként, és ahogy a szakmát egyre jobban megismertem, úgy vágytam mindinkább a főpénztárba, nekem az volt a szakma csúcsa. Aztán 18 évvel ezelőtt átkerültem a 2-esbe hivatalvezetőnek, és ma is ezt csinálom.

Közben persze Tóth József sokféle mozgalmi munkát is végzett, dolgozott az ifjúsági mozgalomban, és jó néhány éve ellát különböző szakszervezeti funkciókat is. Jelenleg a körzeti szakszervezeti bizottság elnöke, de volt ennek a szervezetnek a titkára is.

Sokat járja a körzeti hivatalokat, így rengeteg információval rendelkezik a hivatalok állapotáról, a munkakörülményekről, az emberek hangulatáról. Nem titkolja, büszke arra, hogy a Pécsi Postaigazgatóság az ő információjuk és javaslatuk alapján tűzte napirendre a kishivatalok állagának folyamatos javítását, amellyel természetesen a munkakörülmények is javulnak. Bár azt is hozzáteszi az elmondottakhoz, hogy egyik-másik szakmai vezetőnek nem mindig tetszett, hogy a szakszervezet ezekkel a problémákkal is foglalkozik.

— Ugyanígy említhetném a fiókposták négyórás nyitvatartásának ügyét — mondta —, mert ezt is csak úgy szabad megengedni, hogy a dolgozónak ne legyen hátránya belőle, elvégre az a szakmai vezetés dolga, hogy a 8 órát hasznos munkával töltsék az alkalmazottak.

Tóth József a közelmúltban kerékpárbaesést szenvedett.

Jobb lába szemmel láthatóan is nehezen engedelmeskedik az akaratának. Arról érdeklődöm, nem gondolt-e a nyugdíjazásra.

— Eszembe se jutott! A jobb lábam nem az igazi, de tudomásul vettem a tényt, és megpróbálom az életemet ehhez igazítani.

És dolgozni szeretnék, hiszen annyi a feladat.

A hagyományok szerint az elnök reprezentál

— Különösebb pluszt nem végeztem, akin tudtam, akinek lehetett, segítettem — mondja Háromszéki János, a Belvárosi Távfeszélő Üzem szakszervezeti bizottságának elnöke, amikor a kitüntetés okáról kérdezem, hiszen az elnökök talán ritkábban kerülnek reflektorfénybe, nem ők szokták kapni az ilyen látványos elismeréseket.

— Ez igaz — mondja a hálózatos osztály művezetője —, de nálunk egy kicsit más a helyzet, mint általában. Valóban az elnök a leggyakrabban a reprezentáció, de nálunk a titkár, Kovács József váltott műszakban dolgozik, így napközben én vagyok bent többet. Ezért szükség szerű, hogy elnök és titkár egyaránt végezzen operatív munkát.

Háromszéki János 1976 óta van a Belvárosban. Előtte a Ferenc Központban is betöltötte a szakszervezeti elnöki funkciót, majd dolgozott a TIG-en, a beruházási osztályon. Aztán, ahogy ő mondja: vissza a termelőmunkába!

— Nem valami rendkívüliek a mi eredményeink, hiszen egy nagyon jó közegben végezhetjük a szakszervezeti munkát. A TIG tszsz segítése is természetes, régi barátok, munkatársak dolgoznak ott, tehát átérzik gondjainkat, segítenek megoldani azokat.

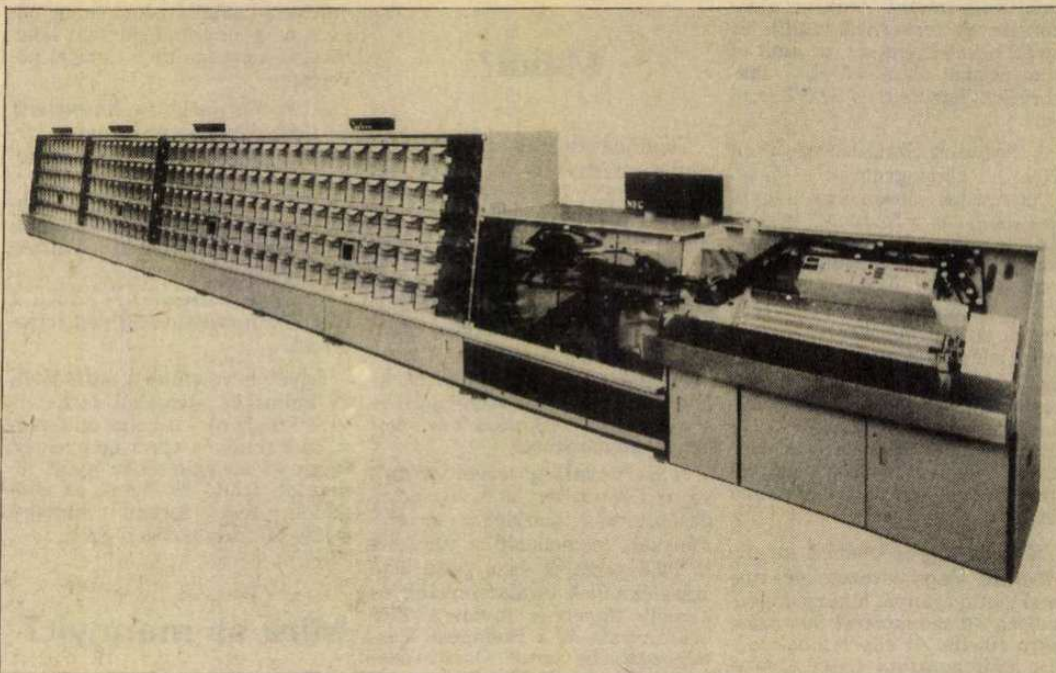
Háromszéki János szerint falrengető problémák nem szoktak előfordulni az üzemben, bár az utóbbi időben sokkal feszültebb a hangulat, többször keresik meg őt is a dolgozók különböző témákban.

— Mennyivel nyugodtabb volt úgy 1964 körül, amikor a Ferenc központban töltöttem be ezt a posztot!

De azért nem bánja ezt az elnök. Több a feladat, de az eredményeknek is jobban tudunk manapság örülni, ha mégoly kicsinyek is.

Áts

Továbbra is japán berendezés a levélszétosztásnál

A Budapesten telepített Toshiba levélszétosztó gép 1979-től üzemel. A NEC (Nepon Electric Corporation) és az AEG berendezések között a versenyt az előbbi nyerte az OCR (optikai karakterolvasó) magasabb olvasási százaléka alapján.

A Toshiba gyár addig garantálja az alkatrészellátást is. A gép eddigi tevékenysége alapján egyértelműen meghatározó a jövőre vonatkozóan, hogy a levelek szétosztását, irányítását géppel kell végezni.

Az új gép beszerzésével kapcsolatos feladatra a POTIBER kapott megbízást. 1987-ben megfogalmazódott a géppel szemben támasztott követelmény, amit megküldtünk a számitásba jöhető belga, francia, japán, NSZK-beli és szovjet cégeknek.

A beérkezett ár-, illetve műszaki ajánlat értékelését követően a NEC, illetve AEG berendezések teljesítették az általunk megfogalmazott műszaki követelményeket.

A Toshiba cég kereskedelmi okok miatt visszavonta a gépét. Az elmúlt években végrehajtott főjavítások eredményeként a gép biztonságos üzemelésére 1990-ig lehet számítani.

A Magyar Posta vezetésének döntése alapján 1989. április 1. és április 14. között Tokióban véglegesítettük a géppel szemben támasztott műszaki követelményeket, s a kereskedelmi szerződést megkötöttük, melynek alapján 1990. december 1-jéig a Levélfeldolgozó Üzembe telepítünk két optikai karakterolvasót, videokódolással és levélszétosztással, valamint egy alak szerinti válogatót és bélyegzőgépet.

Az új berendezés a jelenlegi lényegesen eltér. Részletesebb szétosztásra ad lehetőséget (2 x 300 fiók), így a levelek 60 százalékánál a többszöri gépbe, illetve kézbe kerülést.

Az on line rendszerű működtetés lehetővé teszi a szabványlevelek teljes körének gépi szétosztását. Az on line rendszer esetünkben azt jelenti, hogy gyakorlatilag minden levél — amely egyébként fizikailag alkalmas — teljes szétosztásával lehet számolni.

Az új berendezés magyarországi telepítését a japán fél nagyon komolyan veszi. A tárgyalások alkalmával mindent elkövettek, hogy műszaki igényeinket maximálisan teljesíteni tudják, természetesen mi lényeges szempontként kezeltük a gép végső árának alakulását is. Sikert elérni, hogy műszaki igényeink kielégítését nem kapcsolták össze a megajánlott ár emelésével. Remélem, hogy az új gépsorok minden postás, illetve postát igénybe vevő öröme, jó működésükkel igazolják majd a döntés megalapozottságát.

Szűcs László

Postás zászlóalj az északi hadjáratban 1919. május

Felsőzsolca új településének az elején négy hársfa emeli üde zöld ágait, és egységbe foglalva von csodálatos lombsátrát egy emlékmű fölé, melyen nagyméretű 1919-es évszám olvasható. Alatta a felirat: a postás, vasutas vörös katonák emlékére. A hársfalomok sötétjében szelvényen áll az 1892-ben emelt kegyeletkereszt, melynek oldaláról a postások géppuskájával védte a falut, a Tanácsköztársaság hatalmát az intervenció ellen.

Ilyenkor május végén — hetven év távlatából — sok budapesti család emlékezik meg hozzátartozójának elvesztéséről az 1919. május 20—21. és 23-i Miskolc melletti csaták áldozatairól.

Muskázezredek alakulnak

1919. május elején a fiatal munkáshatalmat az antant támogatva intervenció két oldalról fenyegette, délről a románok Szolnokot már elfoglalták, észak felől a csehek május 2-től megszállták Miskolcot és a Salgótarján—Eger vonalig jutottak előre. A Forradalmi Kormányzótanács május 2-án az intervenció elhárítására fegyverbe

szólította a főváros népét. A felhívás eljutott a budapesti nagyposták, üzemek dolgozóihoz is. A postások, akik a világháború idején tábori postaszolgálatot teljesítettek, vagy szolgálati érdekből felmentést kaptak a harctéri szolgálat alól, most lelkesen léptek be az alakuló munkásezrekbe. Sok volt közöttük a 16-17 éves távirat-képző, ideiglenes minőségű szolgáló, akik önfeláldozóan vállalták a haza védelmét.

A budapesti postások Bálint utcai székházukban három századból álló zászlóaljat állítottak ki, gyors kiképzést kaptak az akkori Mária Terézia laktanyában, majd hiányos katonai öltözetben, kellő fegyverzettel felszerelve május 10-én a Vörös Hadsereg parancsnokságának rendelkezésére álltak, mely a postás zászlóaljat a Landler Jenő vezette III. hadtest 1. hadosztályába sorolta.

Az első miskolci csata

Miskolc város tervszerű visszafoglalása május 20-án reggel indult meg. Az első ütemben a 7. munkásezred alakulatai részben szemben, részben a vasút felől átkarolva támadták a Má-

lyi községet megszálló cseheket. A 8. ezred nyugatról, a 9. pedig a közút felől támadott. A második ütemben keletről Kistokajon át, nyugatról az Ávas irányából tervezték a támadást.

A támadási terv jónak bizonyult, a csapatok az elgondolást jól hajtották végre. Májusban a csehek rövid időre feltartóztatták az előnyomulást, de a vasút felől a 7. ezred másik fele a páncélvonalt kíséretében befészkelte magát az ellenség mögé, mire az kénytelen volt visszavonulni. A 9. ezred alakulatai az Ávas három oldalról vették körül, és egymással vetélkedve foglalták el az állásokat, s az ellenséget észak felé menekülésre készítették.

A Tiszalúcánál álló román erők még csak oldaltámadásra sem gondoltak, még járőreiket is visszavonták a Hernádtól. Mivel az erős harc kimerítette a csapatokat, a bevonulást másnapra halasztották. Erről a miskolci Reggeli Hírlap így írt:

„Halkan, csendben a legtekélyesebb fegyverzettséggel vonultak be a budapesti MÁV géppálya munkások és a hajógyáriak csapatai, a budapesti postás zászlóalj katonái dr. Gerlei titkár parancsnok elvtárs vezetésével, a MÉMOSZ

Üvegszálás hírósszeköttetés Harkovban

Ukrajna leghosszabb üvegszálás hírósszeköttetési vonalát helyreállították Harkovban, ebben a másfél millió lakosú ipari és kulturális központban.

A vonalra százezer telefonkösztülék kapcsolódik. A kisujnyi vastagságú, üvegszálból készült kábelnek egymás zavarása nélkül egyidejűleg ezer kiváló hangminőségű telefonbeszélge-

tés folytatható: Az üvegszálon az információt hordozó lézersugár érzéketlen az elektromágneses hullámokkal szemben.

APN

Újabb kiállítás a POTIBER galériában

Zenélő bohóc

A képzőművészeti kiállítások rendezése már hagyomány intézetünkénél. Május 8-án bensőséges ünnepség keretében került sor Nádai Mihályné szaktársnőnk kiállításának megnyitására.

Meglepő, hogy a tárlaton a szobrok, festmények, domborművek egyaránt megtalálhatók.

Nádai Mihályné kezdetben a rajzolásal próbálkozott, de az oktatás módszerével nem tudott azonosulni, majd autodidakta módon képezte magát a festészet területén. Számára az igazán vonzó terület a térbeli alkotás, a domborművek és a szobrok világa.

Néhány évig szakkörben ismerkedett a műhelytitkokkal. Sajnos kezdeti lendülete megtört. 1978-ban és 1979-ben volt két minikiállítás, de utána szinte abbahagyta az ez irányú alkotó munkát. Az újabb fellángoláshoz hozzájárult egy kicsit az itteni kiállítási lehetőség is. Aránylag hamar elkészültek bájos mesefigurái, gipszszobrai, tiszta megfogalmazású harmonikus színhatású képei, szép vonalvezetésű, nagyon kifejező domborművei.

Jóleső érzés e minikiállítás tárgyai előtt megállni néhány percre, az állandó rohanást felváltani egy kis szemlélődéssel, érezni azt, hogy most, amikor sok minden átértékelődik, értékét veszti, az igaz hittel létrehozott emberi alkotásoknak értékük van.

Szaktársnőnknek gratulálunk, elképzeléseihöz további alkotó kedvet kívánunk.

Erdős Róbert

A megnyitó közönsége. Jobboldalt az alkotó.

építőmunkás zászlóalj és a budapesti 32. vörös vasas ezred ..."

A második miskolci csata

Az intervenció cseh—román csapatok, akiket francia tisztek vezényeltek, május 23-án éjjel egyesített támadást intéztek a Felsőzsolcát és az Ongát felszabadító munkasalakulatok ellen. Felsőzsolcán a postások 1., míg Ongán a 2. százada volt elszállásolva. A váratlan éjjeli támadás súlya a csehekhez közelebb eső Onga község ellen irányult, ahová a légiósok páncélvonattal vonultak fel. A falut közrefogták és iszonyú lövöldözésbe kezdtek. A leitatott légiósok rátorrtak a postán beszállásolt Petrovics Ferenc század- és Boros szakaszpáncsokra, azokat lelőtték, és a házakban vörös katonák után kutattak.

Az egyenlőtlen harcban elvérzett a 2. század zöme. A hajnali vérontásnak helybeli áldozatai is voltak, köztük egy tizenhat éves fiú. A reggeli órákban huszonegy postás vörös katonát kísérték Ongáról Gesztelyre, ahol a Zmeskál-féle kastélyban a román, cseh és francia tisztek szállása volt. Még oda sem értek, amikor a Hernád-híd közelében levő mezőn a nemzetközi hadi szabályok ellenére kivégezték őket. Az események szemtanúja volt a falu Kocsár nevű tanítója, aki az események utáni nyomozásaim során részletesen tájékoztatót a történetekről. A tetemeteket a lakosság ökrösfogatain kivitték a református ötemetőbe egy nagy tömegsírba. A sír fölé feliratot,

keresztet helyeztek. A többi elcsúszott Felsőzsolcán (40 személyt) és Ongán (34) ugyancsak a temető árkába helyezték a lakosság ásta tömegsírba. A sír fölé hantot emeltek.

A cseh—román közös támadást, mely az intervenció alatt az egyedüli eset volt, a hadosztály visszaverte, és ezzel megindult a sikeres hadjárat.

Emlékezés

A felsőzsolcai és az ongai tömegsírok fölé 1955-ben a postás kegyelet emlékoszlopot állított. A falvak terjeszkedése során a régi temetőket felszámolták, még a temetőárokra is szükség volt, ezért Felsőzsolcán 1969-ben, Ongán 1973-ban új, maradandóbb emléket állított a kegyelet azon sírok fölé, amelyekben az exhumálás után katonai tisztelgés és a lakosság részvétele mellett a hősök hamvait elhelyezték.

A gesztelyi kivégzés helyét 1963-ban ugyancsak emlékosz-

loppal jelölték meg a Miskolci Postaigazgatóság dolgozói.

Az elmúlt negyven év alatt több évfordulón vettek részt a túlélő bajtársak, özvegyek Budapestről, és együtt emlékeztek a három falu lakosságával. 1969 májusában Ongán az új utcát Petrovicsról, a 2. század parancsnokáról nevezték el, első házára feliratot készítettek. 1967-ben az új ongai művelődési ház vette fel a Petrovics nevet. 1979-ben a MÁV vontatási főnökség 13 fős szocialista brigádja Petrovics Ferenc nevét felvéve alakult meg. Az emlékezők sora mindinkább megritkul, az emlékezés az új generációra marad ...

A három falu nem felejt. Hagyományává vált, hogy minden évben a májusi gyermeknapon az emlékművek mellett történik az úttörő- és kisdobosavatás, melynek ünnepélyes hangulatában az új nemzedék fogadalmat tesz a forradalmi múlt tiszteletben tartására.

Dr. Kamody Miklós

Május elején magyar—osztrák bélyegkiállítás nyílt Szombathelyen

POSTÁSARCOK

„Belőled nem lesz úr!”

Tenyérnyi kis szoba. Egy íróasztal, egy szék, egy könyvespolc — ennyi a berendezés. A nyugalom szigete, ha lakója, Juhari István nyugalmazott oktatási ügyosztályvezető dolgozni akar. Mert Juhari István kétszeresen is felkészült a nyugdíjas életre. Hosszú ideje foglalkozik a posta oktatástörténetével. Ennek eredménye két alapkönyv. Az egyik *A postai szakoktatás történetéből*, a másik: *A magyar postatisztképzés 100 éve*. A latin mondás bölcsességét: Mens sana in corpore sano, azaz ép testben, ép lélek —, no meg orvosának tanácsát meg szívélve, már tizenöt éve végez kerti munkát budakeszi telkén. Ez utóbbi kedvteléséről beszélgettünk először.

Szüleim parasztemberek voltak, ezért már gyermekkoromban megtanultam becsülni a földet, a kerti munkát. Mindig vágyódtam arra, hogy földem legyen. Boldoggá tesz, ha látom munkám gyümölcsét, s ez a munka a szellemi-idegi fáradtságot nagyon jól ellensúlyozza. Gyomorvérzésem volt a sok idegességtől, amikor a telket megvettem. Tudja, a kertészke-dés gyógyít. A tavaszi, nyári és őszi mezőgazdasági munkák után azonban szinte unatkoztam, s ezért kezdtem el kutatni a postai oktatás történetét. Másrészt a győri főiskolánk kihelyezett levelező tagozatának szervezését is én végeztem Budapesten.

A hatvankilenc éves férfi kitűnő beszélgetőtárs, szinte kérdés nélkül mesél életéről, hányattásairól.

1920. december 24-én éjfélkor születtem. Anyám mesélte, hogy mindenki az éjféli misén volt. Gyermekkorom nagy részét Szatmár megyében, Ménken töltöttem. Szegénynek voltam, apámnak tíz gyermeket kellett eltartania. Apám eleinte Károlyi Gyula birtokán volt erdőkerülő. A behíváskor nem számított, hogy ő a családfenntartó, így aztán öt évig volt hadifogoly a taljánoknál, anyám pedig ezalatt egyedül küszködött. Felesben dolgozott, hogy eltartsa bennünket. Érdekes asszony volt, előrelátóbb apámnál, pedig nem tudott sem írni, sem olvasni. Mégis ő irányította a család sorsát.

Ha ennyire szegények voltak, hogy tudott mégis kiemelkedni ebből a sorból?

Nagyon érdekes esemény kapcsán figyeltek fel rám. Feljelentették a tanítót, mert részes volt, s kijöttek a tanfelügyelő urak. Ez úgy 1930 táján lehetett. Akkor láttam először gépkocsit. Nálunk a negyedik, ötödik és a hatodik osztály együtt volt. Nekem azt mondta a tanító: „Ide figyelj fiam, neked mindent kell tudni!” Ha az ötödikesek és a hatodikosok nem tudtak valamit, velem mondtam el, s azt mondta látjátok, ő negyedik, mégis tudja. Ha nem tudtam, bizony megvert. Szóval, bejött a bizottság. A negyedikesek elég jól feleltek. Az ötödikesek és a hatodikosok azonban nem mertek megnyikkanni sem, én meg minden kérdésre válaszoltam.

Felfordult a rend, most már rám voltak kíváncsiak az urak. Aztán, amikor kiderült, hogy a hegyeket, folyókat, városokat a térképnek háttal állva is tudom, rögtön kiküldtek a határba apámhoz, hogy jöjjön be. Ő nem akarta megengedni, hogy tanuljak: — Belőled nem lesz úr — mondta, ha a többiek csak a földet túrják. Anyám másként gondolkodott, ő ment a bizottsághoz. Így kerültem aztán Nyíregyházára, egy igen erős alapítványi gimnáziumba. Pedig nagyon nehéz volt tartanom a lépést, rengeteg pótolnivalóm volt, hiszen én tizenegy éves koromig nemigen láttam ceruzát, tintát, füzetet, festéket. Palatáblán palavesszővel írtam. Apám csak nyolcadikos koromban békült meg velem, akkor beletörődött, hogy az egyik fiából tanult ember lesz.

Így nem kellett annyi fizikai munkát végezni. A hazaérkezés csodálatos volt. Bár csont és bőr voltam, nem volt semmim. — Kicsit előre szaladtunk az időben. Azt mondja el, hogyan lett postás!

Amikor a szegedi teológiai Pestre jöttem, nagybátyám szerzett egy helyet egy kis fatelepen. Jól fizetett könyvelő voltam. Aztán anyám feljött utánam, s azt hajtogatta: gondolj öreg napjaidra, keress egy nyugdíjas állást! Így lettem postás. Akkoriban nem volt különösebben nehéz idekerülni, hiszen rengeteg postást vittek a frontra. Könnyen megtanultam a dolgokat, csak a katonás fegyelem volt szokatlan. Mondta is az ellenőr számtalanszor: maga nem lesz postás. Bántott a dolog. Azért is postás lettem. A kőbányai hivatalhoz kerültem, oda mentem vissza fogságom után is. Azt mondták: te a Szovjetunióból jöttél, te leszel a normás. Valamelyik nagyokos kitalálta, hogy a postások is normában dolgozzanak. Marhaság volt, be is döglött.

Azt mondják a gerontológusok, hogy az idős emberek jobban emlékeznek gyermekkorukra, mint a közelmúltra.

Ez igaz, de én nemcsak ezért beszélek ennyit a gyermekkoromról, hanem azért is, mert tak, apámnak tíz gyermeket kellett eltartania. Apám eleinte Károlyi Gyula birtokán volt erdőkerülő. A behíváskor nem számított, hogy ő a családfenntartó, így aztán öt évig volt hadifogoly a taljánoknál, anyám pedig ezalatt egyedül küszködött. Felesben dolgozott, hogy eltartsa bennünket. Érdekes asszony volt, előrelátóbb apámnál, pedig nem tudott sem írni, sem olvasni. Mégis ő irányította a család sorsát.

Ha ennyire szegények voltak, hogy tudott mégis kiemelkedni ebből a sorból?

Nagyon érdekes esemény kapcsán figyeltek fel rám. Feljelentették a tanítót, mert részes volt, s kijöttek a tanfelügyelő urak. Ez úgy 1930 táján lehetett. Akkor láttam először gépkocsit. Nálunk a negyedik, ötödik és a hatodik osztály együtt volt. Nekem azt mondta a tanító: „Ide figyelj fiam, neked mindent kell tudni!” Ha az ötödikesek és a hatodikosok nem tudtak valamit, velem mondtam el, s azt mondta látjátok, ő negyedik, mégis tudja. Ha nem tudtam, bizony megvert. Szóval, bejött a bizottság. A negyedikesek elég jól feleltek. Az ötödikesek és a hatodikosok azonban nem mertek megnyikkanni sem, én meg minden kérdésre válaszoltam.

Felfordult a rend, most már rám voltak kíváncsiak az urak. Aztán, amikor kiderült, hogy a hegyeket, folyókat, városokat a térképnek háttal állva is tudom, rögtön kiküldtek a határba apámhoz, hogy jöjjön be. Ő nem akarta megengedni, hogy tanuljak: — Belőled nem lesz úr — mondta, ha a többiek csak a földet túrják. Anyám másként gondolkodott, ő ment a bizottsághoz. Így kerültem aztán Nyíregyházára, egy igen erős alapítványi gimnáziumba. Pedig nagyon nehéz volt tartanom a lépést, rengeteg pótolnivalóm volt, hiszen én tizenegy éves koromig nemigen láttam ceruzát, tintát, füzetet, festéket. Palatáblán palavesszővel írtam. Apám csak nyolcadikos koromban békült meg velem, akkor beletörődött, hogy az egyik fiából tanult ember lesz.

Így nem kellett annyi fizikai munkát végezni. A hazaérkezés csodálatos volt. Bár csont és bőr voltam, nem volt semmim.

— Kicsit előre szaladtunk az időben. Azt mondja el, hogyan lett postás!

Amikor a szegedi teológiai Pestre jöttem, nagybátyám szerzett egy helyet egy kis fatelepen. Jól fizetett könyvelő voltam. Aztán anyám feljött utánam, s azt hajtogatta: gondolj öreg napjaidra, keress egy nyugdíjas állást! Így lettem postás. Akkoriban nem volt különösebben nehéz idekerülni, hiszen rengeteg postást vittek a frontra. Könnyen megtanultam a dolgokat, csak a katonás fegyelem volt szokatlan. Mondta is az ellenőr számtalanszor: maga nem lesz postás. Bántott a dolog. Azért is postás lettem. A kőbányai hivatalhoz kerültem, oda mentem vissza fogságom után is. Azt mondták: te a Szovjetunióból jöttél, te leszel a normás. Valamelyik nagyokos kitalálta, hogy a postások is normában dolgozzanak. Marhaság volt, be is döglött.

1949-ben felvettek a tiszti iskolára. Emlékszem, az egyik kollégám a kezemből nyomott egy kis broszúrát a marxizmusról. Mondta, ha azt akarod, hogy felvegyenek, tanulj meg. Én bevágtam szórul szóra. A felvételin meg is kérdezték, mi az a marxizmus, mi a dialektika, én meg felmondtam a bebiztosított szöveget, bár nem értettem belőle semmit. Szerintem ők sem tudták, de azért azt mondták: ez igen elvtárs! Amikor végeztem, én lettem a tiszti iskola vezetője. Aztán kiemeltek, és behoztak a posta-vezérigazgatóságra az oktatási csoport előadójának. Hetvenig voltam előadó.

Ekkor lettem az oktatási osztály vezetője, előbb azonban rengeteg iskolát elvégeztem: az Idegen Nyelvek Iskoláját, aztán jártam az ML egyetemre, az ELTE-n elvégeztem az orosz—földrajz szakot. Csak 1968 óta volt fontos a postán a szakmai hozzáértés. A legbüszkébb arra vagyok, hogy nekem is részem van abban, hogy kialakítottuk a posta oktatási rendszerét. Azt hiszem, nagy munkát végeztünk. Ötvenkettőben létrehoztuk a Puskás Tivadar Technikumot, ötvennégyben a Posta-forgalmi Technikumot Budapesten, majd minden megyében a postaforgalmi szakközépiskolát, nyolc műszaki-híradástechnikai szakközépiskolát, a győri főiskolát. Amikor átvetttem az osztály vezetését, száz postásból még kettőnek sem volt felsőfokú végzettsége, 81-ben pedig, amikor nyugdíjba mentem, százából már majdnem 5-nek volt ilyen képesítése.

Negyven évet dolgoztam, sokat küszködtem, rengeteget idegeskedtem. Ötször műtötték megemsem bánom, hogy postás lettem, hogy mindig teljes erőbedobással dolgoztam.

Udvarhelyi András

Az év kitüntetettjei

Posta Rádió- és Televízióműszaki Igazgatóság

Az 1988. évi szolgáltatási és gazdasági céljait — az előző évekhez hasonlóan — kiemelkedően teljesítette az igazgatóság kollektívája.

Szolgáltatásainak megbízhatósági, műszaki-minőségi színvonalára jellemző, hogy az igénybe vevőknek levélben, szóban és a sajtóban az igazgatósághoz eljuttatott észrevételei többnyire pozitívak voltak. Az 1989. január 7-én kelt levélben a BID (Business Initiative Directions), a Nemzetközi Üzleteket Előkészítő Igazgatóság elnöke az európai szekcióban a „Nemzetközi Arany Csillag a Minőségért” elnevezésű díjat adományozta a kollektívának. Az elért magas színvonal a területen dolgozók többségét jellemző tulajdonosi és gazdálkodási szemléletnek a kor követelményeire való igazodását tükrözi.

A rádió- és televízióműsor-szórás, a mikrohullámú átviteli rendszerek üzemeltetésének mindennapi tevékenysége mellett az új szolgáltatások bevezetése a korábbtól eltérő, rövid idő alatt elvégzendő munkákat rótt az igazgatóság hatósági, frekvenciagazdálkodási, tervezési, beruházási és üzemviteli egységeire.

Az új kutatási, fejlesztési eredmények alapján a meglévő tevékenységi kör kiszélesítésével, eszközparkjuk másodlagos kihasználásával növelték az igazgatóság gazdasági stabilitását. Bár munkájukat még nem

tükrözi hűen a 4 millió forint többletbevétel, de mögötte már megjelennek az új szolgáltatások: a helyi rádió- és televízióműsor-sugárzás, a szoftversugárzás, a lakossági műholdas mikrosugárzás, a kereskedelmi sugárzás.

Saját összes ráfordításuk 9,5 millió forinttal kevesebb a tervezettnél. Ezt a jó belső szabályozási és érdekeltégi rendszerrel, az elemző tevékenységen alapuló racionális gazdálkodással érték el.

Beruházási tervüket 123,6 százalékra teljesítették. Jó szervezői tevékenységgel jelentős megtakarításokat értek el: például a jó együttműködésből adódóan az OMK—Martfű mikrohullámú összeköttetés építésénél 4,07 millió forintot, az egri tévéátjátszó munkálatainál — újítás keretében — 1,3 millió forintot.

A munka- és üzemszervezés területén a megváltozott szabályozási és számviteli rendhez igazodó új, rugalmas tervezési módszert dolgoztak ki, amely alkalmas a változások követésére is.

Nagy súlyt helyeztek a munkahelyi demokrácia fejlesztésére is. Ebből a célból az igazgatósági éves feladatgyűlésnek és a tanácsadó testületi tématerveknek az összeállítása előtt a végrehajtó szervektől javaslatokat kértek és kaptak.

Jól szervezett, korszerű, körültekintő munkájuk eredménye a *Kiváló Igazgatóság* kitüntető cím.

időre elkészítették; az osztrák és svéd vállalkozók részére a munkaterület időben átadták, annak ellenére, hogy a munkák ütemes végzését akadályozták a tervhiányok és a megrendelői módosítások, valamint a budafoki tpv-központ építési munkái.

Az üzem gazdasági terveit is eredményesen teljesítette. Készletgazdálkodásuk magas színvonalához (több mint 12 millió forintos megtakarítás) hozzájárult, hogy a kedvezőtlen népgazdasági környezetben is jó külső kapcsolatokat sikerült kiépíteniük a folyamatos anyagellátás céljából.

Az üzem- és munkaszervezés terén nagy hangsúlyt helyeztek a termelésirányítási, vállalkozási

si tevékenység korszerűsítésére, számítógépes támogatására.

Az elért eredményekhez az is hozzájárult, hogy az üzem javított a közép- és felsőfokú végzettségű dolgozók arányán. Ezt a korábbi években kötött társadalmiösztöndíj-szerződésekkel, illetve pályázati felhívásokkal tudta elérni. A szakmunkás-munkakörökben foglalkoztatottnak megvan a szükséges szakképzettségük. A betanított munkásokat alapfokú és vállalati szakmunkásképző tanfolyamokon képezték ki kábelszerelei és kábelépítési munkákra.

Többéves, jó színvonalú munkájukért és 1988. évi kiemelkedő teljesítményükért *Elismerő Oklevél* kitüntetésben részesültek.

Miskolci Postagazgatóság

Az igazgatóság azon postaszervek egyike, amelyek kiemelt jelentőséget tulajdonítanak a szolgáltatáspolitikai célok megvalósításának. Szolgáltatási színvonaluk a kiírt feltételek alapján 96 százalékos, ezen belül a távközlési 100 százalékos.

A postaforgalomnál a minőségi mutatók az elvártnak megfelelően alakultak. Pozitívan értékelhető az igazgatóság aktív részvétele a közönségszolgálat és -kapcsolat színvonalát emelő intézkedések előkészítésében.

A távközlés eredményes fenntartási és üzemviteli tevékenységét az ellenőrző mérések és célvizsgálatok igazolják. Ezek közül kiemeljük a híváshatékonyági arányt, amely valamennyi más postaszervet megelőzve 60,68 százalék a helyi és 50,34 százalék a távhívó szolgálatban. A többi, összesen 13-féle műszaki mutatónál, mint például a 100 állomásra jutó hibák száma, az üzemidőkiesés stb., általában a legjobb eredményt érték el a többi postaszervhez viszonyítva. A forgalomlebonnyolítás javítására több áramkört bővítettek, ezzel csökkentették a torlódásokat, ami által növekedett a sikeres hívások száma. Az üzemviteli szolgálat keretében a helyi karbantartók alakították át a központi

kat a 7 számjegyre történő áttéréshez úgy, hogy az átalakítás egyidejűleg a központokat alapos műszaki ellenőrzésnek vetették alá, ami a szolgáltatások minőségét nagymértékben megjavította.

Az üzem- és munkaszervezés területén

— javaslatot dolgoztak ki a régióközpont üzemeltetési szervezetre, melynek belépése jelentősen hozzájárul az országos és a helyi távközlési szolgáltatás mennyiségi színvonalának növeléséhez,

— az MPK-tól kapott külön megbízás alapján kidolgozták az igazgatóságokon tervezett marketingtevékenység részletes jegyzékét,

— számítógépes rendszert terveztek a postahivatali tudakozó munkahelyek gépesítéséhez stb.

A szolgáltatáspolitikai célok megvalósítása mellett a gazdálkodásban is jó eredményeket ért el az igazgatóság.

A termelékenység az előirányzott 3,7 százalékkal haladta meg. Pénzügyi tervüket 110,7 százalékra teljesítették. Ez 6,44 százalékkal növelte az érdekeltiség alapjául szolgáló eredményüket.

Kitüntetések száma *Miniszteri Dicsérlettel* gyarapodott.

Posta Számítástechnikai és Elszámoló Intézet

A Magyar Posta 1988. évi számítástechnikai munkatervében megfogalmazott feladatok közül az intézetnek 70, konkrét határidőhöz kötött témát kellett kidolgoznia, év közben pedig 19 tervben felüli feladatra kapott megbízást, amit jó színvonalon teljesített.

A számítógépes üzemszerű feldolgozásban mindössze nyolc esetben fordult elő határidőcsúszás, ami a megengedett 1 százalékos túréssal szemben mindössze 0,3227 százalék.

A sárga színű átutalási postautalványok átfutási idejére vonatkozó előírást (4,9 nap) az intézethez tartozó Posta Csekkelszámoló Hivatal jó munkaszervezéssel, nyugdíjas dolgozók bevonásával 4,8 napra teljesítette. A feladat teljesítését nehezítette a tételes számok 1,2 százalékos emelkedése, valamint az a tény, hogy a feldolgozók 58 százaléka kicserélődött.

A gazdálkodási eredményeket szemlélíteti, hogy az intézet a közgazdasági szabályozóban meghatározott nyereségszintet jelentős mértékben túlteljesítette;

te; az előírt 20 millió forinttal szemben 34,7 millió forint lett.

Az intézet a munkatervét az év közben szükségessé vált soron kívüli feladatok megoldásával túlteljesítette. A kidolgozott témák közül kiemelkedő jelentőségűek voltak: a folyószámlafigyelő rendszer kidolgozása, a sárga színű átutalási postautalványok feldolgozásának gépesítése próbatúrással, valamint a budapesti távbeszélő-számlázás és a telex-, távíró- és adatátviteli számlázási rendszer üzemszerű indítása a DPS 8-as gépen.

Munkaszervezési feladatként célul tűzték ki a nagy teljesítményű számítógépek egy telepelyen történő üzemeltetését. Ennek megoldása sokrétű feladatot jelentett. Ez a szervezési intézkedés a jövőben folyamatos költségmegtakarítást eredményez, mivel a gépek meghibásodása vagy karbantartása esetén alkalmasak arra, hogy egymásnak háttérgépként szolgáljanak, és ezért idegen gépidőt nem kell igénybe venni.

Az intézet 1988-as kiemelkedő teljesítményét *Miniszteri Dicsérlettel* jutalmazták,

Posta Oktatási és Kulturális Intézet

Az intézet szakoktatási tervét túlteljesítette, és a gazdálkodás területén is eleget tett az elvártnak, az előírtnál kedvezőbb gazdasági eredményt ért el.

A terven felül megrendezett tanfolyamok közül 18 szolgálta az új technika fogadását, előkészítést, 14 pedig a legújabb számítástechnikai ismeretekre készítette fel a postai dolgozókat.

A postatisztképzés centenáriumi megünneplésének előkészítésében az intézet egész kollektívája részt vett. Ebből az alkalomból pályázatot is kiírtak. Több évtizede végzett postásokat is felkuttattak.

Fejlesztették a számítástechnikai ismeretek oktatását. Egyre nagyobb számban képezik ki a postás dolgozókat a korszerű számítástechnika alkalmazására.

Sikeresen megszervezték és lebonyolították a II. postai videofilm-pályázatot.

Az iskolarendszerű oktatással kapcsolatos feladatok közül országos szakmai tanulmányi versenyyel és a szakma kiváló tanulója versenyyel, valamint az érettségivel és szakmunkásvizsgával kapcsolatos munkákat kifogás nélkül oldották meg.

A Postamúzeum két jelentős közművelési rendezvénnyel is emelte az év folyamán tevékenységének színvonalát. Ilyen volt a sikeresen megrendezett VII. postatörténeti múzeumi tábor és a két alkalommal megrendezett „játsszóház”.

Sor került a múzeumokat felkereső külföldi látogatók igényesebb kiszolgálása végett többnyelvű kiállításismertető elkészítésére a balatonszemesi, a nagyvázsonyi és a budapesti kiállításokon. Nőtt a tudományos igényű íródott dolgozatok száma is.

A Bélyegmúzeum kiállításait négy esetben részesítették levél- és plakettelismerésben. Publikációs anyagaik több esetben szolgáltak egyes történelmi problémák tisztázásához, mint például „Az 1867. évi bélyegkiadás története és irodalma”, a „Széchenyi-kutatás” stb.

A Magyar Posta Szimfonikus Zenekara is eredményes, jó évet zárt. Több alkalommal járult hozzá postai rendezvények színvonalának emeléséhez, külföldi turnéján is sikert aratott.

Az intézet eredményeinek elismeréseként *Miniszteri Dicsérletet* kapott.

Mészáros József

Posta Építési Üzem

Az üzem kiemelt távközlési-fejlesztési hálózatépítési feladatait szerződés szerinti határidőre, illetve részhatáridőre időarányosan kiemelkedő szinten teljesítette.

Jelentősebb hálózatépítő munkái: a kötvényes II. program, melynek keretén belül folytatták a Teréz, a Lágymányos és az Újpest központ területének bővítési munkáit, befejeződtek a BAH II. program munkái, a Zugló II. központ munkái. Az átmeneti nehézsé-

gek ellenére is elkészültek a csepeli főközpont alépitményes munkáival, és a tervezettnél lényegesen nagyobb elkészültségi fokot értek el a területen a hálózatépítésben.

Postai épületeken fenntartási, átalakítási és beruházási munkákat végeztek, melyek közül a legjelentősebbek: a HTI elektronikus központjának munkái (amelyek során az 1987-ben megkezdett munkát jó minőségben, a kitűzött határ-

elengedhetetlen az élő kapcsolat.

Csombok László üzemvezető nyitotta meg a posta—ügyfél találkozót, köszöntötte a vállalatok megjelent képviselőit. Néhány gondolattal esztelte a Magyar Posta átszervezés előtti helyzetét, a HPI és az MCSV jelenét és jövőjét. Elmondta, hogy egyelőre csak apró lépésekkel lehet a szabályzatok szigorú köréből kijutni, de bízik abban, hogy a vállalkozás, a rugalmasság a postát sem fogja elkerülni. Kérte a résztvevőket, hogy bátran mondják el a csomagfeldolgozással kapcsolatos észrevételeiket, gondjaikat, majd átadta a szót *Apostol Jánosnak*, a csomagfeldolgozó osztály vezetőjének.

Apostol szaktárs elmondott néhány olyan észrevételt, amelyek a felvevők részéről okoznak gondot a postának. Például a nem megfelelő csomagolóanyag használata (18-20 kilogrammos küldemények egyrétegű csomagolópapírra való csomagolása), a feladás dátumának pontatlan feltüntetése (gyakori az előző napi dátumhelyező használata). Beszélt a

jelzők hiányáról, külön kiemelve a pontos címzés fontosságát, elmondta, hogy a levélcímre fiókberleti irányítószámmal feladott csomagokat csak késve, címnyomozás után tudja a posta kézbesíteni. A feladókönyvek vezetésében tapasztalható hiányosságok (olvashatatlan írás, pontatlan adatok, igazolatlan javítások) megszüntetése végett kérte azok gondosabb kitöltését.

A részt vevő ügyfelek is elmondták gondjaikat. A Centriköt Vállalat zsákokat kért a „Z” csomagok beszállításához, a Keravill képviselője némelyik kísérő gondatlan munkájára hívta fel a figyelmet. Volt, aki a kézbesítéssel kapcsolatos gondjaira várt és kapott választ. Érdeklődtek a súlyhatárokkal kapcsolatos eltérési lehetőségekről.

A több mint másfél órás beszélgetés befejezéséeként Csombok László megköszönte a résztvevők megjelenését, javaslatait. Búcsúzóul néhány ajánlást, irányítási segédanyagot adott át vendégeiknek.

Sárfi József

Kísérleti számítógépes kapcsolat

Számítógépes hírtávközlést próbáltak ki az amerikai San Francisco—Moscow Teleport és a külföldi számítógép-hálózatokkal kapcsolatot tartó vezető szovjet központ, az Alkalmazott Automatizált Rendszerek Tudományos Kutatóintézet között. Átjátszó állomásként Intelsat távközlési műholdat alkalmaztak. Alvállalkozóként szovjet részről a posta, amerikai részről az IDB távközlési csoport vett részt a kísérletben.

A szocialista országokkal, továbbá Ausztria és Finnország nemzeti számítógépes hálózataival közvetlen kapcsolatunk van — mondta Oleg

Szmirmov, a kutatóintézet igazgatója. — Ugyanakkor azonban, ha az USA felé kívánunk információt továbbítani, akkor közvetítőket kell keresni, természetesen jelentős közvetítői díj fejében. A különféle közös vállalatok, nem állami szervezetek közötti hírosszeköttetés javítása végett döntöttünk úgy, hogy a San Francisco—Moscow Teleport céggel közös céget hozunk létre a számítógépes távközlési szolgáltatásokra.

Az új lehetőség több százszorosára növelheti a Szovjetunió és az USA közötti információcsere-

APN

Talán kicsit szokatlan a cím, de ha van pótkocsi, pótkerek, pótcselekvés, sőt pótvizsga, és még sok-sok pót... akkor miért ne lehetne póttanulás is.

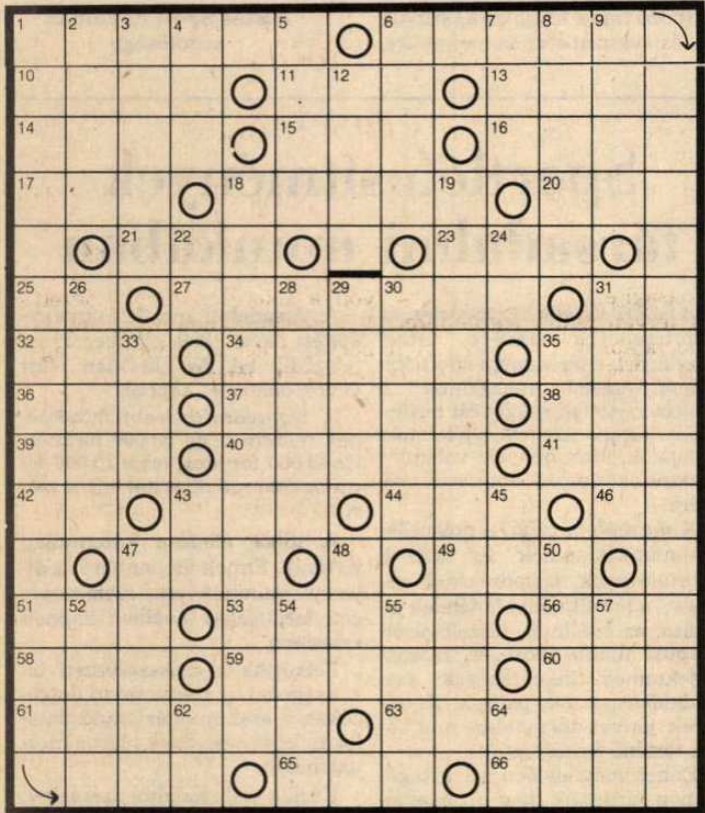
Az viszont már elgondolkasztató, hogy csak ott lehet szó pótlásról, ahol valami hiányzik. Talán áll tőlem, hogy az iskolai oktatás hiányosságait keresgéljem, de szerényen (kis dicsek-véssel) szeretnék megemlíteni néhány olyan oktatást segítő, kiegészítő művelődési formát, amelyekkel elsősorban a posta iskoláit segíti művelődési központunk.

A meglehetősen igényes Postaforgalmi Szakközépiskolában hónapról hónapra varázsol kellemes hangulatú órákat a Helikon együttes, megidézve egy-egy nagy írónk vagy költőnk szellemét és az adott kor hiteles atmoszféráját. Prózával, versekkel és zenével érnek el olyan hatást, amellyel maradangó élményt nyújtanak a rájuk csodálkozó diáklányoknak.

Gyűjtőnéven csak „rendhagyó irodalomórák”-nak nevezzük az előadásokat, de úgy érezzük, hogy valóban rendhagyóvá teszi művészi színvonaluk ezeket az irodalmi műsorokat.

Ugyanott a 4. osztályosok „A mindenséggel mérd magad...” címmel természetstudományos-világnézeti sorozatot hallgatnak havonta két alkalommal. Az előadásokon közelebbről megismerkednek a világmindenség és Földünk keletkezésével, jelenével és jövőjével, a megismerés új lehetőségeivel, az élet kialakulásával és az evolúció sok millió éves folyamatával.

A csillagász vagy biológus előadó örömmel tapasztalhatja, hogy nemcsak ő beszél, hanem

A közelmúltban ünnepelte a filmvilág Chaplin századik születésnapját. Idézetünkkel a népszerű művészre emlékezünk. Beküldendő a vízszintes 6., a függőleges 1., 18. és a 19. számú sor.

VÍZSZINTES

1. Szövet alapanyaga. 6. Chaplin mondanának első része. 10. Angol mértékegység. 11. Fél oklevél! 13. Timur ... 14. Kisméretű kutya. 15. Magóg párja. 16. Ez a ház ma vasútállomás. 17. Magad (rég.) 18. Kerget. 20. Mázol. 21. Hálával emleget (ford.) 23. Mutatószó. 25. Latin kötőszó. 27. Szovjet ballet-táncosnő. 31. Hamis. 32. Az olasz líra röv. 34. Dalmű. 35. Ezerötnegy. 36. A sav ígeje. 37. Rostonsült. 38. Község a Nyírségben. 39. Becézett Erika. 40. Irányítószáma 9362. 41. Német tanács. 42. Kicsinyítőképző. 43. Akadályozó építmény vagy körülmény. 44. Égítést. 46. Szovjet repülőgép betűjele. 47. Bevónat. 49. Gyermekváros. 51. Női és férfibecenév. 52. Botrány (jidd.) 56. Latin én. 58. Becézett Mária. 59. Jordánia fővárosa. 60. Kérdőszó. 61. Tüzet szüntetni. 63. Enné. 65. Ismeretterjesztő intézmény. 66. A Párizsi-menedécben ered, az Északi-tengerbe ömlik.

Póttanulás

— az érdeklődés biztos jeleként — okos kérdések is megfogalmazódnak a hallgatók részéről.

1988 szeptemberétől folyik tanítás az új, 1989. május 17-től *Békésy György* nevét viselő Postaforgalmi Szakközépiskolában, melyet az intézmény vezetői és tanárai, valamint az oda látogatók — a kitűnően megtervezett épület láttán — méltán neveznek a XXI. század iskolájának.

A tanév elején a tanári kar és az iskola vezetése — gyors tájékozódás alapján — azt tapasztalta, hogy a négy első osztályban legtöbb pótolnivaló az irodalom és történelem, illetve a művészettörténet területén érzelhető, ezért ebben a tanévben a reneszánsz és a barokk korról hallhatnak és láthatnak színesen illusztrált előadásokat az iskola elsős diákjai.

A „Puskás Tivadar”-ban az érettségire készülő fiúknak kedvezett az ókori görög és római történelmet átfogó két előadás. Szorgalmas jegyzetelés igazolta, hogy hasznos volt a témák újbóli felelevenítése.

Remélhetőleg a „póttanulás” ebben a formában hozzájárul ahhoz, hogy kevesebb legyen a diákok által nem túlságosan kedvelt pótvizsgák száma az iskolában.

Közismert a tinédzserek körében tapasztalható akceleráció, a felgyorsult testi fejlődés és a fiatalok között sajnos eléggé elterjedt szexuális szabadoság. Ez indokolja, hogy a még

„szenge” korú fiúkat és lányokat felkészítsük a kulturált, emberhez méltó párkapcsolatok kialakításának képességére.

Ilyen témával közelítettünk a 14. Számú Szakmunkásképző Intézet tanműhelyében dolgozó szakmunkástanulókhoz. Igaz, hogy a fiúkat nem tájékoztatta senki jöveteleükről, de az előadóval, *Dr. Veres Pál* szexológussal szelíd rábeszéléssel (hátkunkat a kijáratí ajtónak vetve) sikerült kéttucatnyi — a műhelyből viharos gyorsasággal távozni szándékozó — srácot rábeszélni, hogy hallgassák meg az előadást, ami éppen róluk és nekik — a fiatalságról, a szexualitásról szól.

Az előadó kissé vaskos kifejezései és a témával kapcsolatos dolgok nevén nevezése előbb kicsit félszeg, majd felszabadult

Ünnepről — ünneprontásról

Nem volt jó hangulatunk! Május elseje borús napnak indult. És maradt is az. A kedvünk is. A gyűlekezésnél kevesen voltak. Alig találtuk meg egymást. (Nem a tömeg miatt.) De végül is csak összejöttünk úgy 30-40-en, mi, HTI-sek. A nagygyűlés sem dobott fel bennünket. *Nagy Sándor* beszéde tetszett, keménysége, szókimondása és őszinte tenni akarása miatt. Tetszett, de valahogy nem lelkesített. Inkább elgondolkodtatott: így ünnepe-lünk? *Tatár Árpád* hozzászólása új színfolt volt. Követeléseí azonban valahol fennakadtak a felvonulási tér fölött. A szívekig nem jutottak el. *Grósz Károly* felszólalásának szavai megszo-kottak voltak. A szavakat értettük — gondolati tartalmukat már nem. Régóta, gyakran halljuk, megszoktuk. Most csak hosszabbnak tűnt, újnak nem.

Már az ünnep előtt megkaptuk a tszb meghívását a Posta Művelődési Központba. Tölt-sünk együtt a nagygyűlés után néhány félórát. Beszéljük meg, amit hallottunk — és viduljunk is fel egy kicsit. Legalább egymást lelkesítsük. Zsebünkben kis cédulán a Postások Szak-szervezetének pecsétjével az igazolás, hogy jogosultak vagyunk 1 üveg sörré és egy pár virslire. Így indultunk el a „Benczúrba”. Ott már indult az élet. Tömeg nem volt. Tiszta, szépen terített asztalok várták a vendégeket — mint később ki-derült, nem minket. De ezt akkor még nem tudtuk. Örömmel foglaltunk asztalokat, teleped-tünk le, és vártuk, hogy majd csak ránk is sor kerül a rende-lésnél.

Majsaí Mária metszete

nevetést váltott ki a gyerekek-ből, de a komolyra fordított szót már nagy figyelemmel, látható érdeklődéssel hallgatták.

A másik nem, a lányok iránti felelősség és megbecsülés különös hangsúlyt kapott az előadás-on. Nem volt hatástalan a fiúkra a lányok és fiúk kapcsolatáról felsorolt sok elgondolkasztató, nem éppen megnyugtató példa.

A témával összefüggésben elhangzott szakszerű, közvetlen hangvétellű tanácsok és újonnan szerzett ismeretek talán segítenek ezeknek a fiúknak abban, hogy életüknek e kritikus szakaszában szilárdabb erkölcsi alapról, átgondoltabban alakítsák kapcsolataikat, felkészüljenek a későbbi családalapítás-ra és a harmonikus családi élet-re.

Természetesen a felsorolás nem teljes, és úgy érezzük, hogy még több hasonló igény találkozhat a Postás Művelődési Központ ez irányú törekvéseivel és segítőkészségével.

Prezenczky János

A magyar nyelv hete alkalmából a Postás Művelődési Központban április 19-én *Bámfly György* színművész „Anyád nyelvét bízták rád a századok” című műsorát hallgathatták a megjelent érdeklődők.

Tanácsok mindenkinek Mindennapi ételünk

Talán egyetlen zöldségféléet sem lehet olyan sokféle változatban elkészíteni, mint a burgonyát. Sokszor szerepel a csalá-lád étrendjében, mégis keveset tudunk róla. Pedig érdemes a háziasszonyoknak néhány dolgot jól megjegyezniük a burgonyáról, mert nagyon értékes táplálékunk, a kenyérgabona után az egyik legfontosabb élel-miszernövényünk.

A burgonya a XVI. században Közép- és Dél-Amerikából került Európába. Azóta kedvelt ételünk. Legfőbb tápanyaga a keményítő. Étkezési célra a leg-jobb a 15-20 százalékos keményítőt tartalmazó burgonyafajta. 100 gramm burgonya 94 kalória. Szénhidráttartalma 20 gramm, kevesebb, mint a száraztésztaé és a rizsé. A burgonya lassabban bomlik el és szívódik fel a szervezetben, ezért ideális a cukorbeteg (cukorbetegsége hajlamos szemé-lyek) és a fogyókúrázók korlátozott szénhidráttartalmú étrendjének összeállításához.

A burgonya fehérjetartalma mindössze 2,5 gramm, de ezt a szervezet jól értékesíti, a tej vagy a hús fehérjéjével egyen-értékűnek tekinthető. Viszont aminosav-összetétele igen kedvező. Vitaminjai közül, táplálkozás szempontjából, a C-vitamin jelentős, mivel a burgonya egész évben rendelkezésünkre áll, tehát fontos C-vitaminforrásunk. A frissen szedett burgonyában 100 grammonként 20-30 mg C-vitamin található, ez a téli tárolás következtében a tavaszi hónapokra lecsökken 5-10 mg-ra.

A főzési eljárás során a hőkezelésre érzékeny C-vitamin-tartalom tovább csökken, bizonyos mennyiség kioldódik. Ezért a hőszett burgonya levét az ételek készítéséhez érdemes felhasználni. Csökkenthető a C-vitamin-vesztés, ha tisztítás és feldarabolás után nem áztatjuk sokáig a vízben. Arra is ügyeljünk, hogy ne főzzük túl az ételt.

Értékes ásványi anyagokat (kálium, mész, vas, kalcium, foszfor) és szerves savakat tartalmaz. Ásványi anyagai közül a káliumot kell kiemelni (340 mg/100 g). Napi fél kiló burgonya fedezheti az ember káliumszükségletét. Ezért érdemel különös figyelmet az a statisztikai adat, amely szerint az utóbbi 25 évben 97,6-ról 53 kilogramm-ra csökkent burgonyafogyasztásunk. Táplálkozás-életteni szempontból ez nem kedvező adat.

Emeli a burgonya értékét,

hogy rostanyagai elősegítik a bélműködést. Érdemes azt is megjegyezni, hogy fehérjetartalmában lizin (aminosav) található, amely a gabonaműek-ből hiányzik. Ezért ajánlatos a kenyeret, lángost, pogácsát, tésztát burgonyával készíteni. Ízletesebb, táplálóbb lesz az étel.

Jó tudni, hogy a burgonya héjában mérgező hatású anyag, szolanin van. Az érett, helyesen tárolt burgonya szolanintartalma kevés, így nem jelent az egészségre veszélyt. A megzöldült gumók és a helytelenül tárolt, csírázó burgonya azonban több szolanint tartalmaz, ezért felhasználása fokozott figyelemmel igényel. A megzöldült és a csírázott burgonyát vastagon hámozzuk le, hogy a szolanint eltávolítsuk. Az ilyen burgonyát nem szabad héjában megfőzni. Ha a burgonya kifogástalan minőségű, vékonyan hámozzuk le, mert a héj közelében vannak az ízanyagok és a burgonyafehérje. Az újbungonya szolanintartalma jelentéktelen.

Vannak háziasszonyok, akik a burgonyát kizárólag hagyományos módokon (leves, főzelék, saláta, köret) készítik el. Pedig érdemes új elkészítési módokkal kísérletezni. A megfőtt és kivájt burgonyát tölthetjük gombapörkölttel, sonkás sajttal, petrezselymes vagy majorannás darálthússal, lecsós tojással, húsos tojáskrémmel, 20-30 mg C-vitamin található, ez a téli tárolás következtében a tavaszi hónapokra lecsökken 5-10 mg-ra.

Burgonyaszeleteket felhasználhatunk melegszendvics alapjaként, majd sütőbe téve megsütjük. A tepsisburgonya gyorsan elkészíthető, kedvelt étel. Sokféle ízesítéssel és húsfélével készíthető el.

Egy recept. A tepsit kivajazzuk. Lerakunk egy sor karikára vágott burgonyát, melléje ki-vert hússzeleteket, erre rózsaszínre párolt hagymát rakunk. Ezt mindaddig folytatjuk, amíg a tepsiben helyünk van. A tetejére nagyon vékonyra vágott szalonnadarabokat szórunk, és ízlés szerint margarindarabokat. Sütés közben néhányszor meglocsoljuk a saját levével. Ha megsült, meghintjük törött borssal, sajtreszelékkel és petrezselyemzölddel. Salátával adjuk asztalra.

Nagyszerű gyors vacsora a héjában sült burgonya, vajjal vagy libazsírral, lilahagymával. Citromos teát vagy paradicsom-italt találjunk hozzá.

Fási Katalin

